

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst a 1 D, od 10—15 petih vrst a 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicji petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročitih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, priljubna. — Telefon št. 394.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadoščeno frankovane.
Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadno dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadno dni 1 D, nedelje 1-25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji:
celoletno naprej plačan . . . D 120—
polletno 60—
3 mesečno 30—
1 10—
Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na spono pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo očitati.

O naši meji na Koroškem.

Časopisi so objavili pred dobrim mesecem kratko poročilo o izidu razmejitvenih pogajanj in o poteku državne meje napram Avstriji. Ker utegnejo našo javnost zanimati nekatere podrobnosti o razmejitvi na Koroškem, si je Vaš dopisnik na licu mesta ogledal novo mejo med Meziško dolino in ostalo Koroško.

Z narodnega gledišča nas ne more zadovoljiti nobena meja, ki seče naše enotno narodno ozemlje. Slej kot prej smatramo sedanjo mejo kot provizorično, ker nič ne more omajati naše vere v skorajšnjo osvoboditev in vstajenje slovenskega Korošana; a z ozirom na dane pogoje, pod katerimi se je razmejitve vršila, je njen izid kolikor toliko zadovoljiv in izpričuje, da je naše zastopstvo v razmejitveni komisiji bilo v dokaj spretnih in energičnih rokah.

Marsikak čitatelj „Slov. Naroda“ se bo še spominjal uvodnega članka, objavljenega lansko leto od ugledne strani, v katerem je njegov pisec opozarjal na nevarnost, ki preti Meziški dolini radi avstrijskih zahtev in silovite nemške propagande. Ta nevarnost je obstojala v resnici, ker se je bilo bati, da se na najopasnejših točkah, to je v Dravski dolini in v najtesnejšem delu Meziške kotline med Prevaljami in Mezičo pomakne meja prav blizu do Meze in ustvari tako položaj, ki bi bil za Meziško dolino v vsakem oziru silno neugoden.

Baš na teh točkah je dosegla naša delegacija znatne uspehe. V Dravski dolini smo pridobili vsled razmejitve lepo slovensko vas Libeliče z rodovitno okolico. Dasi smo v zameno moralni odstopiti na levem bregu Drave pomemljivi šenlovrenski vrh in Zakamen, pomeni vendar zamena za nas uspeh, ker smo dobili obljubljene slovenske kraje, ki ustvarili v Dravski dolini trdno pozicijo, odprli poti s Strojne v Dravsko dolino ter rešili zavedne Slovence nemškega terorja, ki ni bil nikjer tako hud kot v libeliški občini, kjer so se dogajale pod patronanco orožništva neverjetne stvari. Germanizaciji je tu postavljen krepak jez.

Druga znatna sprememba dosedanje meje črte v naš prid se je dosegla v libuški občini pri Tunelu, kjer se je posrečilo potisniti mejo s sedla pri Kralju v plibersko ravan, tako da pripada tunelska šola nam in je tudi predor ves na naši strani. Pravtako preide prehod iz Meze v Pliberk pri Rehtu v naše roke.

Nasproti temu zgubimo zgornji gorati Belšak, ki pride po novi meji v precej neprijeten položaj, in obsežni Rošenbergov pašnik Luže na južnem pobočju Pece. Greben Pece z južnim po-

bočjem ostane do polovice naš. Zelo dolgotrajna so bila pogajanja zaradi Rišberka, ki je važen zaradi svoje svinčene rude. Končno je obveljala sedanja meja, ki poteka po razvodnici.

Ako se upošteva, da se je avstrijska delegacija, stoječa pod silnim pritiskom nemškonalionalne javnosti, brezdvomno borila s skrajno trdovratnostjo za vsako ped zemlje, da je bila nemška propaganda ob meji silajno organizirana in gmotno podprta in jo je vsa nemška uprava in javnost podpirala, ako se nadalje upvažuje, da je naš okorni obmejni upravni aparat s svojim šikaniranjem obmejnega prebivalstva zelo škodil našemu ugledu in slabil našo pozicijo — moramo priznati, da bilanca razmejitve ni neugodna. Ne smemo pozabiti, da nam antantni zastopniki, so-deč po vseh dosedanjih izkušnjah, niso bili preveč naklonjeni in da smo imeli v italijanskem zastopniku gotovo odločnega nasprotnika.

Tehnično razmejitveno delo vsled ugodnega vremena dobro napreduje in kmalu bodo postavljeni zadnji mejniki na Karavankah. Naše koroško ljudstvo pa ne veruje, da bodo dolgo stali na sedanjem mestu in mi se jim v tej veri pridružujemo.

POVIŠANJE PETROLEJSKE TAKSE.

— Beograd, 29. avgusta (Izv.)
Upravni odbor državnih monopolov ministrstva financ je sklenil petrolejsko takso povišati od 300 na 400 dinarjev.

DOPUST PARIŠKEGA POSLANIKA.

— Beograd, 29. avgusta (Izv.)
Iz Pariza javljajo: Naš poslanec dr. Miroslav Spalajković je nastopil dopust ter je odpotoval iz Pariza. Potuje v Sarajevo, kjer ima svojo rodbino.

ZACETEK PARLAMENTARNEGA DELA — URADNIŠKO VPRAŠANJE.

— Beograd, 29. avgusta (Izv.)
Predsednik zakonodajnega odbora Marko Trifković je sklical plenarno sejo zakonodajnega odbora za prihodnji mesec. Seja prične 8. ali 12. septembra. Na dnevnem redu je volitev enega podpredsednika, ker je dosedanj podpredsednik dr. Sv. Popović prevzel posle pomočnika finančnega ministra. Zakonodajni odbor prične na to takoj z razpravo o uradniški službeni pragmatiki. Pragmatika bo, kakor zatrjujejo parlamentarni krogi, okoli 20. septembra predložena Narodni skupščini v odobrenje. Z ozirom na razne praznike v septembru, bo plenum Narodne skupščine prišel z jesenskimi zasedanjem okoli 20. septembra.

Strahote v Rusiji.

(Izvirni dopis iz sovjetske Rusije.)

Velečenjeni gospod urednik!

Upam, da ste dobili črtico o situaciji v gladijoči Rusiji, katero sem Vam poslal za Vaš cenjeni list. . . Moram priznati, da je moje pero preneokretno, da bi moglo le izdaleka očrtati vso bedo in grozo, ki jo je zrla moje oko. Pripravljam za Vaš list obširnejši članek z natančnimi statističnimi podatki in upam, da Vam bo dobrodošel. Za danes Vam pošiljam nekatere fotografije, ki Vam predložijo vso resnico v najdražjejši luči. Morda bi bilo dobro, da jih razstavite ter tako pokažete našim rojakom, v kako brezno groze in bede se pogreza bratski ruski narod. Da, žalibog, vsa pomoč, katero bodisi v Še tako obilni meri nudijo Čehi, Švedi in Holanci, je vendar le mala kaplja v morje nesreče. Tisoče rešujemo, poleg pa pred našimi očmi umirajo milijoni, katerim ne moremo podati rešilne roke, ker so naša sredstva in naše sile omejene. In če bi hoteli pomoči vsem, bi uničili še te, katere smo do sedaj rešili.

Upali smo, da se situacija spremeni in krene v boljše, čim odpočne žetev. Toda to so bile prazne nade. Žetev ni tako obilna, kot se je pričakovalo, na nekaterih mestih so brezbrojne jate koblice uničile vse; tudi suša je napravila obilno škodo. Glavni vzrok bodočega nedostatka — prepričan sem namreč, da izbruhne v bodočem letu glad ponovno, in to morda še v groznejši obliki — pa je okolnost, da devet deset polja ni bilo posejane, deloma iz redostatka ljudskih sil in živine, glavno pa iz nedostatka semen.

V volostih, kjer so delovale razne inostranske misije, je sicer situacija nekoliko boljše, vendar pa sem mnenja, da tudi tamkaj prebivalstvo s svojimi lastnimi zalogami ne bo moglo v najboljšem slučaju vzdržati dalje kot do konca meseca februarja.

Grozno pa je pomisliti na kraje, kjer sploh ni bilo nikake pomoči in kjer tudi ni bilo ničesar posejanega. Cele vasi so izumrle, ostanki prebivalstva žive v popolni anarhiji in — divjaštvu. Ljudojedstvo je na dnevnem redu in sedaj ne jedo samo mrličev nego ubijajo namenoma, da dobe hrano. Na eni strani

¹ Tega pisma nismo prejeli. Uredništvo.

² Fotografije so razstavljene v »Narodni knjižnici« v Ljubljani.

ni zverinstvo iz glada, na drugi strani popolna apatija iz onemoglosti, smrti.

Nedavno so zasledili v selu Pestravka celo tovarno v podzemlju, ki je izdelovala piroške iz ljudskega mesa in jih potem prodajala ljudem, ki so, dobro vedoč, kaj kupujejo, mirno jedli te gnusne izdelke. V mojem sosedsstvu v selu, ki pa ne pripada mojemu rajonu in kjer se ne vrši nikaka pomoč, je nekak kmetica prodala svojo lastno 17letno hčer sosedu za petnaest milijonov rubljev po pogojem, da ji da polovico trupla, ko jo zakolje. Pred sodiščem sta tudi svoje dejanje oba dva mirno priznala brez kakršnegakoli kesanja. Videl sem v Smišljajevki na lastne oči očeta, ki je zaklal in pojedel svojega dvanajstletnega sina, dasi je tamkaj bila že nad dva meseca tuja pomožna komisija in je tudi on redovito dobival svojo dnevno hrano. Postal je pač ljudjed iz navade, in ko si ni mogel več omisliti priljubljenega ljudskega mesa drugače, žrtvoval je tej strasti lastnega sina. Tatvine in roparski umori so na deželi (v mestih še v obilnejši meri) na dnevnem redu. Pred par dnevi šele so zagrebeli na potu, ki pelje skozi stepe, dvojico trupel, žrtve roparskega umora, izvršenega pri belem dnevu zaradi ene krave in enega konja. Tri nedelje sta ležala ubita poleg ceste ter nudila strašno sliko mimoidočim, ki so apatično in ravnodušno hodili mimo. Mene je stresel mraz vsakokrat, ko sem se peljal mimo, in bila sta siromaka tako strašna, da ju vzlic svoji trdni nameri nisem mogel fotografirati. Takih epizod bi mogel človek naštevati do neskončnosti. Ne morem si predstavljati, kaj bo nastalo v trenutku, ko prestanemo nuditi našo pomoč, in dnevi naše tukajšnje delavnosti so šteti, ker nameram pomagati prebivalstvu, je bil samo do žetve.

ITALIJANSKI HIDROPLAN NA NAŠEM OZEMLJU.

— Cirkvenica, 28. avgusta (Izv.)
Danes jutraj se je spustil pri Cirkvenici na zemljo italijanski hidroplan. Posadka je obstojala iz dveh arditov, ki sta izjavljala našim oblastem, da sta morala radi defekta pri motorju pristati na našem ozemlju. Naši strokovnjaki so motor preiskali ter konstatirali, da je motor brez defekta in da prav dobro funkcionira. Domnevali, da sta hotela ardit prevzeti pošto volunov, ki v zadnjem času ogledujejo razvrstitev in moč naših obmejnih straž.

Kongres parlamentarcev vseh držav.

— Dunaj, 29. avgusta (K. B.)
Včeraj dopoldne je bil odprt 20. interparlamentarni kongres. Predsednik dr. Mataja je pozdravil kongres, ugotovljajoč, da je navzočih 300 poslancev iz 24 parlamentov Evrope, Azije in Amerike. Novi sistem mednarodnih stikov je praktična nujnost. Zelo številno so zastopani Italijani. Madžari in Nemci. Dr. Mataja je dalje naznanil, da so se pred pričetkom kongresa razdeljevale brošure, naperene proti Madžarski (Madžarski emigranti so namreč razposlali brošuro: »Lažiparlamentarizem v ojaške diktature in potreba pravega parlamentarizma na Madžarskem«). Razdeljevanje te brošure je prepovedano. Tekom razprave so bili atetirani v zbornici kolporterji brošure.

Nizozemski delegat, finančni minister Treub je predlagal odpravo uvozne carine in da se proglase vsa živila in potrebna oblačila za carine prosta.

Predsednik nem. drž. zbora Loebe je bil proti temu in je opozarjal na okolnost, da je treba vprašanje odprave uvozne carine s stališča valutnoslabih držav vse drugače razmotrivati, kakor pa je razmotrivajo države dobre valute. Valutnoslabe države so prisiljene k uvozni prepovedi, da zagotovijo svojemu prebivalstvu kruh. Predsednik Loebe je predlagal, da se naj v prihodnji dobi uvozna carina na hrano in bivalne carine na živila.

Senator Bink (Belgija) je izjavil, da so vse odredbe povsem iluzorne, če se popreje ne reši denarno vprašanje in vprašanje denarnega prometa. Opozarja na zadnje dneve na londonski borzi, kjer so se ugajale neverjetne špekulacije z nemško marko. Avstrija pred vojno, z okoli 50 milijoni prebivalstva, je imela celokupno šest velikih bank, dočim se je sedaj, ko šteje okoli šest milijonov, številno velebank potroji. Predlaga komisijo, ki naj bi razmotrivala finančna in gospodarska vprašanja.

— Dunaj, 28. avgusta (Izv.)
Kongresa se ne udeležujeta Češkoslovaška in tudi ne Jugoslavija. V nemškonalionalističnih krogih pričakujejo, da pride na kongresu v razpravo tudi vprašanje narodnih manjšin.

PRVI OBROK AMERIŠKEGA POSOJILA.

— Beograd, 29. avg. (Izv.)
Ameriška Blerova bančna skupina je včeraj nakazala vladi prvi obrok ameriškega posojila v znesku 15 milijonov dolarjev.

Fr. Z.

Kolektivna razstava slikarske klape „Odojak“.

Razstavljalci so trije bratje, po pravici povedano: moji rodni sinovi. Največji je star devet let, najmlajši jih šteje pet, šestega pol, in ta, kadar slika, moli krajček svojega jezika iz ust v beli dan. Morebiti je ta navada razvada in hiba, morebiti pa je znak nove poti k novim ciljem — nič se ne ve.

Razstavo so priredili pod domačim krovom in le za najožji krog sorodstva. Obljubil sem kapljo vina in košček kruha in je povabljeni sorodstvo prišlo do zadnjega parklja. Prava umetnost ni še izgubila vabeče svoje sile.

In so bili zadovoljni jako. In so mi proti polnoči namignili, naj napišem o razstavi poročilo.

Imel sem pomisleke, to in to in to in to. Toda so pomisleki morebiti neupravičeni, kajti sem takorekoč vendar zgolj lajik na polju umetnosti. To mi je bil oni dan z jasno besedo potrdil ugle-

den kritik in mi hkratu razodel prvo in poglavitno dolžnost ljubitelja prave umetnosti, ta je, da trdno in brez meja zaupa v umetnika. Brezpogojna vera vanj edina usposoblja oko, da razumeva in uživa pravo umetnost. Tako je bil govoril ugledni kritik, pa niti ni bil videl razstave »Odojka«, ampak sva se menila o drugi razstavi, ki je imela neprimerno slabši obisk. Nisem kos, da bi se upiral stališču tako merodajnega lica. S tega stališča je kolikor toliko upravičeno tudi sledeče poročilo.

Umetnost najstarejšega izmed treh bratov ljubi dimenzijo in objekt. V vsako sliko bi lahko omotal par kmetiških škornjev, tolikšno so, in so jako pisane in bogate. Vsaka je označena s ceno. Cene so zmerne, ne dosegajo niti stroškov za material, neupoštevši kapljo vina in kos kruha.

Tako dobiš za 20 borih par snažno enonadstropno hišo z živordečo streho, hiše se drži ograja, preko ograje gleda okroglo sočno zelenje treh dreves, za hišo in vrhom se dviga sedem nebotičnih planinskih vrhov, vse za 20 par,

in še kot priklada kos solca izza planin s petimi žarki.

Manj imovite, umetnost čislajoče kroge vabi ugodna prilika, da si ob malenkostnem potrošku 10 par omislijo hlev v dosti dobrem stavbenem stanju. Zlasti je ključka na vratih videti jako masivna. V zakrzanem oknu se kaže glava domače živali neznane vrste. Poslopje je potemtakem sposobno tudi za stanovanje. Pritliklo tvorijo gnojne vile v rokah dvonoznega bitja s klobukom. V ozadju trje nebotični planinski vrhovi in pet žarkov solca.

Na razpolago je potem še več cerkev in gračin in približno 50 hektarjev zelenega morja z jadrnico. Cene vseskozi skromne in je vse risano in slikano s primernim znanjem in s hvalevredno jasnostjo: to je grad, to je hrib, to je cerkev, to je solnce in ni nevarnosti, da bi zamenjal solnce s cerkvijo, vile z jadrnico.

Težavnejše naloge zastavlja gledalcu umetniško razodevanje srednjega izmed bratov. V zelenem bregu čepi mršava hiša zlatenične barve, streha ji je

zlezla globoko v čelo. Iz odprtih duriteče po griču navzdol rdečkasto-rjava proga. Ta proga, bogme, je cesta. Pa če vzameš reč drugače, je rdečkasto-rjava proga lahko reka gorja, ki jo bruhla mrka hiša. In iz dimnika se vali kompakten trboveljski premog.

Hiše so najpriljubljenejši predmet umetniškemu navdahnjenju srednjega brata. Slikane so s precejšnjo porcijo kulture in nič ni v njih profesorskega. Jaz mislim, da je to lepo povedano. In so hiše in niso hiše. Strehe jim sede na zidovju, kakor klobuk na glavi. Ena je razpoložena na korajžo in boi, druga je zamaknjena, pesniški zanos ji skoro odnaša streho nebu pod oblake — le z enim vogalom se še dotika zidovja. Tako da lahko vsaki sleherni hiši z lica bereš dušo, ako gojiš pravo vero in zaupanje v umetnika.

Najmlajši, ta, ki moli jeziček iz ust, kadar slika, je hkrati najzanimivejši. Stremi za čim večjim učinkom s čim preprostejšimi sredstvi. Par potez — glej, človek, glej, mož! In ima pet oči: eno v glavi, po eno pa na vsaki roki in

na vsaki nogi. Te oči na rokah in nogah so simbol. Mladi umetnik ima jako razkošno lobanjo in zelenkaste lase, jaz verujem vanj in sem uverjen, da omenjene oči simbol. Ta simbol pravi, da umetnik ne gleda samo z glavo, ampak z roko tudi in s čevljem tudi. Mislim, da prav tolačim simbol.

Nekateri slikarji so ekspresionisti. Jaz mislim, ta moj najmlajši je ekspresionist.

Nastikal je hišo, poleg hiše majhno kolibico, ugeni, kakšno! — iz te kolibice se dviga z veliko ljubidno naslikan silen oblak. »To je smrad,« je dejal. On slika tudi smrad.

Zdi se mi, ta moj najmlajši obseja največ.

Svetovali so mi, naj proučim smel, da mu podelo umetniško ustanovo, da se izobrazi v Rimu in v Parizu. Rekel so mi, naj se požurim in proučim gol. Dečko je star pet let, šestega pol. Do tedaj, ko doseže dvajseto leto, so rekli, bo prošnja baš rešena, ako jo vršila takoj.

Konferenca male antante.

ZAKLJUČKI PRAŠKE KONFERENCE. — SOLIDARNOST DRŽAV MALE ANTANTE IN POLJSKE.

— Praga, 28. avgusta (Č. T. K.) Konferenca držav male antante in Poljske, katere so se udeležili ministri zunanjih zadev kraljevine SHS dr. Ninčič, ministri zunanjih zadev kraljevine Rumunske Duca, polnočni ministri Poljske Pilec kot zastopnik ministra zunanjih zadev ter ministrski predsednik in ministri zunanjih zadev dr. Beneš, je pričela 27. t. m. ob 10. dopoldne. Posvetovanja so se v nedeljo popoldne in v ponedeljek 28. t. m. nadaljevala.

V razpravi so bila vsa politična vprašanja, ki so na dnevnem redu skupščine Društva narodov in ki intereso konferenco se udeležujoče države. Doseženo je bilo popolno soglasje nazorov in so bili storjeni sklepi glede nastopa kakor tudi rešitve posamičnih problemov. Sklenjeno je bilo, da delegacije štirih držav na skupščini Društva ohranijo najbližji kontakt. Vrsta vprašanj je pridržana za Zenevo, da se tam, kakor bodo zahtevale okoliščine, rešijo.

Položaj Avstrije in Srednje Evrope, kakor tudi splošna mednarodna situacija so bili predmet obsežne diskusije. Z ozirom na politično in gospodarsko situacijo, povzročeno po zadnjih evropskih dogodkih, je bila znova ugotovljena nujnost skupnega nastopa vseh na konferenci zastopanih držav in to v vseh slučajih, v katerih bi bili skupni interesi ogroženi.

Pogajanja so se vršila v duhu absolutne solidarnosti in prijateljstva. Bil je dosežen popoln sporazum, ki je izražen po garancijah, da nastopajo vse štiri države še nadalje v istem pravcu in v ozkem stiku v interesu miru Srednje Evrope in sploh Evrope. Posvetovanja so bila 28. t. m. zaključena.

VZNEMIRNENJE MADŽARSKÉ RADI KONFERENCE V PRAGI IN ZVEZNE POGODBE.

— Budimpešta, 29. avgusta (Izv.) Madžarski tisk z neko nervoznostjo in vznemirjenostjo zasleduje dogodke v Pragi. Budimpeštanski politični krogom povzroča avstrijski problem še vedno vznemirjenje in skrb. Tisk pod različnimi zelo prikritimi naslovi objavlja vznemirajoče vesti, da bi tako vzdržal madžarsko javnost na površju gotove, madžarskim šovinističnim namenom služeče napetosti. Listi prinašajo sedaj s Dunaja iz krogov interparlamentarne konference vesti, da sta v Marijskih Laznih in v Pragi Češkoslovaška in Jugoslovija sklenili vojaško konvencijo, ki ima za cilj, da se pod gotovimi okoliščinami zasede del ozemlja med Avstrijo in Madžarsko ter tako uresniči oz. oživitvi koridor med obema državama. Listi dalje pristavljajo, da je Madžarska za vsak slučaj pripravljena in bo znala preprečiti razvoj dogodkov.

— Budimpešta, 29. avgusta (Izv.) Po poročilu nekaterih budimpeštanskih

listov je madžarska vlada v Parizu ponovno zaprosila na merodajnih mestih za pojasnila glede stanja madžarske stvari.

— Berlin, 29. avgusta (Izv.) Zastopniki takozvane »Hearst Presse« izjavljajo, da imajo v rokah nepobitne dokaze za trditev, da je med Češkoslovaško in Jugoslavijo sklenjena vojaška konvencija s ciljem, da se potom skupne gotovega ozemlja med Avstrijo in Madžarsko postavi kot »fait accompli« (izvršeno dejstvo) vprašanje koridora med Češkoslovaško in Jugoslavijo. (Pripomba: »Hearst Presse«, skupina ameriškega tiska, je Slovanom sploh, posebno pa nam Jugoslovenom zelo nenaklonjena. S tega stališča je treba tudi presojati kampanjo tega tiska proti zvezni pogodbi med obema slovanskima državama. Nedavno je Hearstov tisk v Ameriki in drugod vpriporil umazano kampanjo proti našemu najetju ameriškega posojila! Ur.)

listov je madžarska vlada v Parizu ponovno zaprosila na merodajnih mestih za pojasnila glede stanja madžarske stvari.

— Berlin, 29. avgusta (Izv.) Zastopniki takozvane »Hearst Presse« izjavljajo, da imajo v rokah nepobitne dokaze za trditev, da je med Češkoslovaško in Jugoslavijo sklenjena vojaška konvencija s ciljem, da se potom skupne gotovega ozemlja med Avstrijo in Madžarsko postavi kot »fait accompli« (izvršeno dejstvo) vprašanje koridora med Češkoslovaško in Jugoslavijo. (Pripomba: »Hearst Presse«, skupina ameriškega tiska, je Slovanom sploh, posebno pa nam Jugoslovenom zelo nenaklonjena. S tega stališča je treba tudi presojati kampanjo tega tiska proti zvezni pogodbi med obema slovanskima državama. Nedavno je Hearstov tisk v Ameriki in drugod vpriporil umazano kampanjo proti našemu najetju ameriškega posojila! Ur.)

KRVAVI SPOPADI DELAVSTVA S POLICIJO V HAVRU.

— Le Havre, 28. avgusta (Izv.) Med stavkujočim delavstvom in policijo je tekem včerajšnjega dneva prišlo do krvavih in resnih spopadov. Ubilih je več oseb, po dosedanjih obvestilih 8, težko ranjenih pa 37, med temi 15 policijskih stražnikov. V neki ulici so stavkujoči zgradili barikade. Na stražnike se je vsula velika množina kamenja. Stražniki ob asistenci vojaštva so bili prisiljeni rabiti orožje. Spopadi so trajali ves dan. Noč je nato bila popolnoma mirna. Danes ob treh po noči je policija zasedla poslopje stavkovnega odbora, kakor so se člani - komunisti razpršili. Aretirani so bili glavni voditelji stavke. Nad mestom je bilo takoj razglašeno obsedno stanje.

— Pariz, 28. avgusta (Izv.) Vodstvo C. G. T. (Splošna delavska zveza) in Unija sindikalistov sta proglasila 24-urno splošno delavsko stavko po vsej Franciji v znak simpatije do padlih žrtev povodov spopadov med stavkujočimi delavci in policijo v mestu Le Havru.

GOVOR MINISTRA PRIBIČEVIČA V SPLITU.

— Split, 28. avgusta (Izv.) Minister prosvete, Svetozar Pribičević, je imel včeraj daljši govor o naši zunanji in notranji politiki. Glede hrvatskega vprašanja je razvil zelo optimistične nazore.

KASTROFALNI PADEC NEMŠKE MARKE.

— London, 27. avgusta (Izv.) Vsa javnost še vedno z napetostjo sledi katastrofalnemu padcu nemške marke. Londonski listi v posebnih izdajah z debelimi črkami naznanjajo »krah marke«. Na londonskem denarnem trgu vlada vznemirjenje in negotovost. Listi začudeno vpra-

Politične vesti.

— Ustanovitev »Jugoslovenskega kluba« v Bitolju. Bitoljska »Južna zvezda« piše ob ustanovitvi »Jugoslovenskega kluba«: Klub bo izvenstrankarski. Njegova edina deviza je: Ne šovinizmu in ne separatizmu, ampak bratska sloga in plemenska enakopravnost, toleranca in solidarnost na korist naroda in njegove države. To vest beležimo z največjim zadovoljstvom ter smo ponosni, da se je ta ideja rodila v našem mestu. Bitolji je bil vedno intelektualno središče Makedonije ter mora to tradicijo ljubosumno čuvati v svoji novi ulogi jugoslovenske straže na najjužnejši točki naše velike države, izza katere meje živi toliko stotisoč naših zaslužnih bratov.

— Reško vprašanje. »Neue Zürcher Zeitung« piše, da je Reka neposredno pred novo gospodarsko krizo. Te vrste krize se pojavljajo na Reki kakor hitro so izžpani predumi in podpore italijanske vlade. Kakor navadno, mobilizirajo tudi sedaj reški fašisti javno mnenje. Fašisti operirajo z napovedjo novih nemirov in grozijo z izselitvijo reške industrije. To pot še ni jasno, ako stremi njihova akcija za tem, da se kolikor mogoče hitro definitivno uredi italijansko - jugoslovensko vprašanje, ali pa hočejo izsiliti od italijanske vlade nove subvencije.

— Cetinjska omladina je nam poslala z ozirom na afero urednika Jovovića za objavo to-le izjavo: »Cetinjska omladina objektivno prosuđujući slučaj novinara Pantelije Jovovića, vidi u njemu sukob nepodnošljivih partijskih odnošaja u Crnoj Gori i na svome zboru, 21. ov. mj. donosi ovu rezoluciju: 1. Crnogorska omladina se nalazi na istoj dolžnoj i moralnoj visini, na kojoj je bila i u istorijskim trenucima 1918. g., te kao takva revoltirana članica Pautelije Jovovića, sa indignacijom odbija mnoga netačna tvrdjenja i njegove rđave tendencije. 2. Nekulturni, varvarski i divljački način fizičkog zračunavanja sa predstavnicima slobodne štampe, koji se u političkom životu naše mlade države sve više praktikuje, primorava cetinjsku omladinu, da i ovaj slučaj javno žiguje, tražeći od nadležnih da u interesu javnog morala, ugleda naše države i njene budućnosti krivice po zakonu kazni. 3. Da bi se prekinula nelojalna diskusija o rđavom stanju u Crnoj Gori i njegovim uzrocima, tražimo od Jug. Nov. Udruženja, da poradi oko toga, da se što prije pošalje jedna parlamentarna anketa, kao i novinarska, sastavljena od novinara Srba, Hrvata i Slovenaca. Mjesto raspljivanja mržnje tendencioznim izveštajima, kao što je bio slučaj i sa novinarom Jovovićem, ove će komisije naići na opštu sustrastljivost, a rezultat njihovog nepristranog rada biće od velike koristi, ne samo za našu pokrajino, nego i za cijelu državu. Svaka druga eventualna rezolucija nije izraz mišljenja cet. omladine, već tendenciozno podmetanje.« — Cetinje, 22. avgusta.

— Prepovedan ameriški list. Notranje ministarstvo je prepovedalo razpečevanje v New Yorku izhajajočega »Jugoslovenskega Svijeta«, ker piše proti interesom naše države.

— Iz Češkoslovaške narodne cerkve. Prihodnje leto se ustanovi v Olomucu teološka fakulteta češkoslovaške narodne cerkve. Na fakulteti bosta predavala tudi dva srbska profesorja iz Beograda. Za sedaj je v Olomucu le teološki kurz. Moravsko - šlezjska škofija češkoslovaške narodne cerkve se razdeli v kratkem v moravsko in šlezjsko škofijo.

— Belgijski ozir na malo antanto. Kakor znano, je predlagal belgijski socialistični senator Lafontaine na praškem kongresu udruženj Društva narodov resolucijo, vsled katere so zapustili zastopniki male antante kongres. Lafontaine je zastopal Belgijo na prvi in drugi skupščini Društva narodov. Sedaj pa poroča »Nation Belge«, da je belgijski zunanji minister oficijelno potrdil vest, da je belgijska vlada sklenila poslati na letošnjo glavno skupščino Društva narodov zastopnika, ki pa še ni določen.

— Rumunski delegati na glavni skupščini Društva narodov so nastopili: Bivši minister senator C. Dissescu, univerzitetni profesor v Bukarešti; bivši prvi predsednik kasacijskega sodišča C. Manolesco - Ramniceanu; bivši rektor univerze v Cluj S. Puscario.

— Italija in Albanija. V Rimu se vršijo z albanskimi agenti pogajanja v svrhu trgovske pogodbe med Italijo in Albanijo. To vprašanje se končuje: javno reši, kakor hitro preda italijanski poslanik svoje poverljive listine tiranski vladi.

— Antanta in razorožitveno vprašanje. »Daily Chronicle« je očital Franciji nepotrebno oboroževanje, kakor je odgovoril »Temps«, da očita Anglija Franciji vojno politiko baš v trenutku, ko poziva Hindenburg v Monakovem nemško mladino na revanžo. List pismenja francoski in angleški vojaški proračun in ugotavlja, da znašajo franco-

ski vojaški izdatki nekaj nad pet milijard, angleški pa nekaj manj nego osem milijard francoskih frankov ne glede na izdatke za britanske kolonije, ki znašajo samo za Indijo okoli 3 in pol milijarde frankov. »Temps« začuden vprašuje, kako se more očitati pri vsem tem Franciji vojna politika.

— Aretiran italijanski delegat v Moskvi. »Giornale d' Italia« poroča, da je član italijanske trgovske delegacije v Moskvi nenadno izginil in da ga je načelnik delegacije po dolgem iskanju našel v političnih zaporih. Policija je trdila, da gre za osebo pomoto, toda dognalo se je, da so ga boljševiške preiskovalne oblasti izpraševale o stvarih, ki jih more vedeti le član delegacije. Šele po energičnem nastopu načelnika delegacije Amadoveja pri Čičerinu, so boljševiki izpustili aretiranca.

— Razorožitvena konferenca v Moskvi. Rуска sovjetska vlada je pred par dnevi povabila finsko vlado k udeležbi razorožitvene konference, ki se prične 5. septembra v Moskvi. Litvanska in Estonska sta že določili svoje delegate za to konferenco. Moskovska vlada je povabila na konferenco tudi Rumunijo in Poljsko, ki je predlagala, naj se konferenca za toliko časa odgodi, dokler ne izreče Društvo narodov svojega mnenja o razorožitvenem vprašanju.

— Volilna reforma v Italiji. V italijanskih političnih krogih so glavni predmet diskusije nove politične volitve, ki se bodo v najboljšem slučaju vršile komaj prihodnjega spomladi, ker mora zbornica sprejeti še precej važne spremembe volilnega zakona. Volilna reforma vsebuje pred vsem upeljavo državne glasovnice.

— Paragvajska revolucija. Položaj v Paragvaju je do sedaj še nespremenjen. Vlade in revolucionarje čete so preskrbljene z municijo ter se vedno bolj utrjujejo. Pričakuje se vsak dan odločilna bitka.

— Oproščen belgijski aktivist. Vojno sodišče v Brabantu je opustilo poslanca de Beuckelaerea, ki je bil obtožen; da je vodil aktivistično gibanje na belgijski fronti.

— Rusko - nemški odnošaji. Brezžična brzjoavka iz Moskve razširja vest, da je imela sovjetska vlada 23. t. m. važno sejo, na kateri se je razpravljalo o trgovski pogodbi z Nemčijo. Sejl je predsedoval Krasin, ki je poudarjal velik pomen pogodbe, ki bi bila v veliko pomoč Rusiji.

— Boljševiška justica. Iz Stockholma poročajo, da se je izvršila justifikacija irkutskega škofa, ki so ga obsodile boljševiške oblasti na smrt, ker je protestiral proti ropanju v cerkvah.

— Konferenca za mednarodno pravo. V Buenos Airesu se vrši konferenca za mednarodno pravo. Zastopanih je 40 držav. Zborovalci so med drugim sprejeli predlog, ki zahteva reorganizacijo Društva narodov. Sprejet je bil tudi predlog Angleža Bellota, naj se ustanovi mednarodno sodišče za vojne zločine. Proti temu predlogu je glasoval Španec Olivar z motivacijo, da gre tu za politično vprašanje.

— Belgijski kralj potuje v Ameriko. »Daily Mail« poroča, da je belgijski kralj Albert sprejel povabilo k udeležbi proslave tristoletnice ustanovitve mesta New York.

— Mednarodna ženska zveza za mir in svobodo zbora se dni v Laganu. Zborovanja se udeležuje veliko število članic in občinstva. Med drugimi je govoril tudi znani francoski pisatelj G. Duhamel o individualizmu in internacionalizmu. Njegovo prepričanje je, da je odvisev napredek človeštva od razvoja posameznikov. Tajnik italijanske zveze je izročil pozdrave nesrečnim materam vseh narodov in vseh strank.

— Z mednarodnega kongresa agrarnih delavcev. Na zaključni seji mednarodnega kongresa agrarnih delavcev se je sklenilo, da se vrši prihodnji kongres v Berlinu. Zborovalci so brez debate sprejeli predlog izvrševalnega odbora, naj se po možnosti podpiše akcija mednarodne strokovne zveze proti militarizmu. Tudi avstrijska protestna resolucija proti moskovski smrtni obsodbi je bila soglasno sprejeta.

— Francoski glas o nemški reakciji. »Temps« piše ob priliki Hindenburgove proslave v Monakovem: Na eni strani razpravljata Francija in Anglija o položaju v Nemčiji, na drugi strani pa se vršijo istočasno javne priprave za vzpostavitev nemške monarhije in za vojaško revanžo. Bodoči zgodovinarji bodo vpraševali, zakaj je Anglija stalno ovirala Francijo, istočasno pa podpirala želje onih, ki govorijo o drugi punski vojni. Zmagoslavni Hindenburg sprejem v Monakovem kaže, da je Bavarska Hero nemške reakcije. Hindenburg je nedavno nadzoroval čete v vzhodni Prusiji, v Rusiji pa so pred kratkim prepovedali izvoz orožja in municije. Ta dejstva se morelo razlagati kot priprave za novo vojno.

— Francoski komunisti za Moskvo. Na kongresu francoskih komunistov v Parizu so bili z 90 proti 30 glasovom sprejeti vsi moskovski pogoji.

Gospodarstvo.

II. ljubljanski velesojem.

NARODNO - GOSPODARSKI POMEN II. LJUBLJANSKEGA VELESEJMA.

(2. — 11. sept. 1922.)

Uverjeni smo, da si vsi prebivalci naše bele Ljubljane niso še ogledali vsega tega, kar nastaja v tivolskem parku ob Latermanovem drevoredu. Zrastla je ondi cela obilica novih paviljonov in paviljončkov, določenih za izložbo vseh raznovrstnih izdelkov, kar jih nam nudi naša industrija, obrt in trgovina. Ne bo to nikaka razstava umotvorov, ki bi jih mogli izdelati domači industriji in obrtniki ali ki bi si jih naš trgovec mogel zagotoviti, marveč izloženi bodo le predmeti, ki tvorijo v industriji, trgovini in obrti vsakdanji obrat in predmet. V tem tiči oni globlji in glavni pomen sejma, ki ga loči od razstav. Razstava vzbuja občudovanje, sejm pa postavi posetnika v gospodarsko vrvenje in življenje. Razstava je zbirka najlepšega med lepim. Sejm pa je življenje. V tem natančnem smislu nam je presojati tudi drugi ljubljanski veliki sejm in njegov pomen za naše gospodarstvo. Razdeljeni dojeveke po umetno vzdržanih mejah, združili smo se Srbi, Hrvati in Slovenci v ujedinjeno svobodno kraljevino. Nikdo izmed njih ni vedel, kaj mu more nuditi drugi in tretji. Zlasti mi Slovenci smo bili vzgojeni za orijentacijo v svojih gospodarskih stremeljih po Dunaju. Nič manj so Hrvati zrlili na Budimpešto. In ko je napočil dan svobode in združitve, tedaj smo stoprav videli in spoznali, da nam manjka pred vsem medsebojnega spoznavanja. Menimo, da smo z bogatim uspehom I. ljubljanskega sejma storili velik korak na potu medsebojnega spoznavanja. Baš gospodarske prireditve, kakoršnja ima biti drugi ljubljanski veliki sejm, so dokaj izdatna sredstva in pripomoč za tako potrebno popolno gospodarsko naše ujedinitve. Med Srbi, Hrvati in Slovenci nima biti več nikake meje. V močno enotnost in edinstvo združena industrija, obrt in trgovina so sili, ki imajo očarati gospodarsko našo zdravilo, a mlado državo. To je glavni namen tudi letošnjega našega ljubljanskega sejma. Lepa naloga! Upajmo, da jo tudi lepo in uspešno izvršimo.

— II. ljubljanski veliki sejm 1922. V soboto dne 2. septembra se otvoril v Ljubljani II. veliki sejm. Prostor za I. ljubljanski velesojem, ki se je vršil lansko leto, se je pokazal dokaj premal, vsled tega se je moralo sejmšče za letošnjo prireditev povečati na 40.000 m². Če je lansko leto obiskalo v 12 dnevih jesenski Ljubljanski velesojem preko 120.000 kupovalcev in je znašal promet nad 150 milijonov dinarjev, bo de ta številka letošnje leto za veliko nadkriljena. Ljubljana ima zaradi svojih ugodnih zvez s tu- in inozemstvom izredno ugodno lego za take prireditve in se je vsled tega nadejala, da bo obisk II. Ljubljanskega velesojma iz vseh delov kraljevine naravnost ogromen, to tembolj, ker je posestnikom dana možnost izleta v krasne kraje in divne Alpe širih svetov znane Slovenije. Ljubljana ima z ozirom na borzni značaj trgovine najbližji, obenem pa največji vir vsakojake izvrstne robe najboljše kakovosti. Vsi razstavni predmeti se morejo kupiti. Legitimacije za posej II. Ljubljanskega velesojma, ki upravičujejo obenem do polovine vožnje po vseh železnikah kraljevine SHS ter za brezplačni vstop v vse sejmske prostore in za posej historične razstave slovenske umetnosti, se dobe za ceno 40 D pri vseh novčanih zavodih in vseh večjih mestih ali pa proti predplačilu naravnost pri Uradu ljubljanskega velesojma.

— Zurne priprave za II. ljubljanski velesojem. Zadnji dnevi pred otvoritvijo II. ljubljanskega velesojma potekajo na sejmšču v znamenju marljivih priprav in žurnih izdelav posameznih paviljonov. Nekateri trdijo, da se svoje oddelke krasno adaptirale. Na starem sejmšču je postavljenih še več novih paviljonov. Splošno je opažati, da so se na letošnji velesojem prijavile popolnoma nove trdke, tako iz Srbije, Hrvatske in celo Slovenije. V slaničarstvu opazimo nove domaške trdke, ki lansko leto še niso hotele spoznati velike važnosti sejma za trgovino in razvoj industrije. Trdke bodo tudi letos kakor lani razstavile v vrstnem redu in po gotovih panogah industrije. Zanimivo je dalje dejstvo, da pride na razstavo tudi več trdk iz Trsta; svoj paviljon ima, kakor je posneti iz napisa, tržaški »Lloyd«. Na novem razširjenem sejmšču se grade paviljoni. Nekateri so v resnici razkošno-umetniško zasnovani. Glavni drevored, ki loči obe sejmšči in ki bo med sejmom zaprt za navadno pasažo, je že ves preprežen z žarnicami. Kostanjem - orjakom so za začeli žagati vse one veje, ki vse prenzko. To po našem skromnem mnenju ni bilo umestno. Kakor je videti iz napredovanih del, bo velesojem do 2. septembra popolnoma dovršen.

— Obiščite II. vzorčni velesojem v Ljubljani od 2. do 22. septembra 1922. Najboljša prilika za nakup vsakovrstnega domačega in tujega blaga. Zbrališče vseh izdelav, trgovcev in obrtnikov iz cele kraljevine. Sejmšče obsega preko 70 zgradb in 40.000 m². Najlepša možnost za obisk divnih krajev Slovenije. Legitimacije za obisk velesojma, s katerimi je združena

ugodnost polovične vožnje po vseh železnica naše države, prodajajo se po 40 D v Ljubljani pri Uradu ljubanskega velesejma, Oposovetska cesta, Tourist Office, Dunajska cesta in Internationale Waggoms Lits Compagnie.

NEMŠKI MENIČNI DISKONT.

— Berlin, 28. avgusta. (K. B.) Državna banka je zvišala menični diskont na 7 odstotkov in lombardno obrestno mero na 8 odstotkov.

— Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem dne 25. avgusta se je prignalo 180 svinj. Ker je prejšnji dan močno deževalo, je bilo tako povpraševanje zlasti po svinjah, da se je skoro vse prodalo in sicer največ na koroško mejo. Cene: mladi prašiči 5—6 tednov stari 400—600 K, 7—9 tednov 720—900 K, 3—4 mesece 1400—1600, 4—6 mesecev 1700—1900 K, 8—10 mesecev 2600—3500, 1½ leto 4000—4500.

— Iz trgovskega sveta. V trgovski register je bila vpisana tvrdka Ant. Rud. Legat, prva specialna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškim potrebčinami, Maribor, Slovenska ulica 7. Podjetje se bavi z razpečevanjem novih in rabljenih pisalnih strojev, barvnih trakov, oglednega in prebojnega papirja, kakor tudi raznih pisarniških potrebčin, ima samoprodajo pisalnih strojev »Continental«, pomožnega aparata »Rapax«, »Veloma« — luknjača (Loch-apparat), rednika pisem, sistem »Indus«, kakor tudi zastopstvo drugih prvovrstnih tvorniških izdelkov za vso Slovenijo ter poseduje lastno mehanično delavnico za popravilne stroje. Tvrdka obstaja že dve leti, vendar pa kaže, odkar jo je prevzel gospod Ant. Rud. Legat, prejšnji lastnik, bivši Legatove zasebne trgovske šole v Mariboru in dr. Pivkove zasebne trgovske šole v Gradcu, lep razmah in svež razvoj, tako da ta specialna trgovina zavzema že danes odlično vodilno mesto v svoji stroki. Za njen ugled govori zlasti dejstvo, da šteje vsa večja podjetja cele pokrajine med svoje trajne odjemalce. Tvrdka se udeležila tudi razstave ob priliki letošnjega jesenskega sejma v Ljubljani od 2. do 11. septembra t. l.

— Dobava zabojev. Intendantski skladišče v Ljubljani (Moste) razpisuje na dan 6. septembra t. l. ob 10. dopoldne ofertno licitacijo glede dobave 4200 zabojev za prepečenec. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantno na vpogled.

— Izvoz otrobov. Generalna direkcija carine obvešča, da se ima za izvoz otrobov zagotoviti valuto navznoter kakor za druge predmete, za katere je osiguranje valute predpisano v smislu člena 16. pravilnika.

— Dobava smolnatih bakelj. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 16. septembra 1922 pisarno ofertno licitacijo, glede dobave 5000 smolnatih bakelj. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantno na vpogled.

— Nakup deviz in valut. Stranke, ki prosijo pri odboru za promet z devizami in valutami pri Narodni banki ali njenih podružnicah odobrenja za nakup deviz in valut, morajo od 1. septembra 1922 naprej brez izjeme priložiti prošnjam potrdilo pristojnih davčnih uradov o plačilu davkov za leto 1920, 1921 in 1922. Odbori za promet z devizami in valutami ne bodo od 1. septembra 1922 vpoštevati nobene prošnje, če ji ni priloženo gori navedeno potrdilo davčnih uradov in če stranke niso plačale predpisanih davkov. Davčni uradi bodo izdajali potrdila po predpisih naredbe generalnega inšpektorata ministrstva financ J. B. 12.219 z dne 1. avgusta 1922.

— Zakaj pada dinar? S tem naslovom je priobčil naš »Trgovski list« v svoji zadnji številki veleznariv uvodnik, kjer se temeljito razpravlja ta žalostna prikažen. O njem še izpregovorimo čimprej.

— Izložba vina in vinskih sajam v Zagrebu. Sve večje trgovine vinom in Njemačko, Avstrijo, Švicarsko, Češko, Poljsko in Njemačko obavešene su, da če se v Zagrebu od 17. do 23. rujna obdržavati izložba vina in vinski sajam, a i medu našim vinogradarima i veletrgovcima vinom vladalo veliko zanimanje za izložbo i sajam vina. Hrv. slav. gospodarsko društvo k. a. z. v Zagrebu, koje priredjuje ovo izložbo i velesajam na izložbenom prostoru Zagrebačkog zbora primilo je već mnoge upite od izložitelja, a prijaviteli su svoje sudjelovanje i mnoge naše ponajbolje i najveće veletrgovine vinom, kao i mnogi uzorni vinogradari. Na izložbi voća, povrća, grožnja i vina imadu prednost proizvođači vinogradari iz širje okolice grada Zagreba koji besplatno izlažu svoj proizvod u prostornim butilama od 0.7 l. Maloprodajnici mogu u svrhu točenja na izložbi dovesti sobom do 100 litara vina. Na velesajmu vina mogu sudjelovati vinogradari i veletrgovine vinom uredivši si svoje točione i kušane, za koje će platiti odštetu po četvornom metru, koja će se za koji dan ustanoviti i naknadno prilagoditi. Svi vinogradari i trgovci vinom, koji žele sudjelovati neka se po mogućnosti što prije prijave kod Hrv. slav. gospodarskog društva u Zagrebu, koje svakome na zahtjev šalje prilagovnice za vinski sajam.

— Mar - Stan v Mariboru. Pred kratkim pod pokroviteljstvom »Gradbene akcije« za mesto Maribor ustanovljena posredovalnica za pre- in prizidavo hiš za nova stanovanja. »Mar - Stan« (po zagrebskem sistemu Delta - tSane) je že pričelo posloovati. Zadnje dni se je prišlo do več in interesov, ki ponujajo hiše za prežidavo, pa tudi takih, ki reflektirajo na taka stanovanja. V interesu slovenskih najemnikov je, da se pravočasno pripravijo, ker bo že v nekaj mesecih v Mariboru nastala še hujša stanovanjska kriza, kakor je že danes. Posredovalnica se nahaja na mestnem magistratu v pritličju.

Kultura.

HISTORIČNA RAZSTAVA.

(Na državni obrtni šoli v Ljubljani od 3. do 12. septembra t. l.)

Vse mogoče vzroke skušajo najti dejstvu, da ima pri nas umetnost težje stališče kakor pri drugih narodih, da se mora tako rekoč šele boriti za svojo popularnost: da je občinstvo zanjo še premalo zrelo in da zato še ne čuti prave potrebe po njej, da so umetniki izgubili stik z ljudstvom ali ljudstvo z dobo, da smo reven narod itd. Najsiho že kakorkoli — umetnost eksistira kljub neugodnim razmeram in kljub vsem zaprekam se je vendar omogočila Narodna Galerija, ki se giblje in dela in trudi in nekateri navdušenci si upajo celo že sedaj sanjati o galerijah lepih umetnosti in umetnostnih akademijah. Umetnost imamo, umetniško preteklost tudi — to bo dokazala historična razstava — za vse dobro vneti ljudi tudi, zakaj bi torej naši umetnosti ne postavili ognjišča, ne osnovali doma, ki bi bil prvi dokument naše kulture in naš narodni ponos?

Narodna Galerija je porabila priliko, ki ji je bila dana z velikodušno obljubo velesejma, ki bo podjetje financiral, in je priredila retrospektivno razstavo del naših domačih umetnikov do moderne, v kolikor je bilo ta dela mogoče zbrati. Razstava ima namen dokazati, da je naš narod v vseh dobah izdatno branil svojo narodno in eksistenco upravičenost na kulturnem polju in vzbuditi najširši interes za historijo slovenske upodabljajoče umetnosti in za zbiranje del starih mojstrov za bodočo galerijo lepih umetnosti. Razstava je šele poizkus historične razstave, kakor je bil še skromnejši poizkus oni pred dvanajstimi leti v Jakopičevem paviljonu, vendar bo ta poizkus omogočil začetek ogromnega dela, ki ga bodo imeli naši umetniki in umetnostni zgodovinarji, če bodo hoteli ustvariti delo, ki bi v sistematični obliki pokazalo našo umetnost preteklosti, na kakršne dokumente so ponosni drugi narodi okrog nas.

Naj podamo spricho bližnje otvoritve te veleznarivne razstave občinstvu v informacijo kratek obris preteklosti naše upodabljajoče umetnosti.

Na naši zemlji so se že od nekdaj križali romanski in germanski kulturni vplivi, zatorej je tudi naša umetnost trajno rastla pod njimi. Najstarejše ohranjene spomenike naše upodabljajoče umetnosti imamo v arhitekturi. Med temi zavzema eno izmed prvih mest zatiška samostanska cerkev, ki ima še ohranjene tri romanske konhe iz leta 1135, če se Milikowicz v svoji knjigi »Die Klöster in Kralen« ne moti. Tradicija slovenskega slikarstva pa sega v XIII. stoletje, iz katerega imamo najbrže najstarejši spomenik v freskah koroških slikarjev v cerkvi sv. Heme na Krki. Gotika se je pri nas začela razvijati v XIV. stoletju in dosegla višek v drugi polovici XV. stoletja, trajala pa je skoro do začetka XVII. stoletja. Izmed najbolj znanih freskavot tistih časov, čijih dela so se nam še ohranila po naših starih gotičskih cerkvah, naj omenimo Janeza iz Ljubljane, Akvilo iz Radgone in Jeriča iz Gorice. Renesansa je bila pri nas kratka in je zastupila največ sledov v arhitekturi, vendar pa so pod imenom Schiavoni naši umetniki zelo izdatno sodelovali pri italijani, renesančnem pokretu (Janez Kranjski iz St. Petra, Dominik iz Kopra, Andrej Petar iz Pušje vasi, Janez s Krasa je slikal na dvoru Pija IV., kipar Carnolus in miniaturist Budovini). Po reformaciji je vzbudil umetnost zopet v življenje škof Hren, v čigar času so delovali slikarji in kiparji Planer, Hren, Degen, Kost, Plavec, Ferfila, Minič i. dr. V drugi polovici XVIII. stoletja so gojili bakorečstvo Valvazor, Trost, Vitzevčič, Koch, sodobnik slikarjev Gladki in Kleriča.

Pod vplivom »Academiae Operosorum« je leta 1693. vzcvetela naša baročna umetnost. Takrat so poleg kiparjev Luke Mileja in Franca Robbe ustvarjali naši umetniki vsepovsod po Evropi. Takrat so poleg Quaglia slikali pri nas predvsem Albert in Franc Jelovešek, zadnjega najlepše delo je »Sv. Družina« v ljubljanski škentpetarski cerkvi, pater Francšek iz Bistre, ljubljanski Jamšek in drugi. Na višku je bil barok pri nas v prvi polovici XVIII. veka, ko so slikali Valentin Mencinger (od njega imamo ohranjenih vsaj 300 slik, ki očitujejo silno živahno barvenost), zvezda tega stoletja na našem umetniškem polju, dalje Fortunat Bergant, original prve vrste in strašno dobrovoljen človek v svoji umetnosti, ter Gorican Čebaj (Zebay). V drugi polovici tega stoletja so se uveljavili kranski trije Lajsterji, ki so dominirali v slikarstvu tja do začetka XIX. stoletja in vzgojili celo šolo, kateri pripadajo Tavčar, Kavka, Egartner, oba Bizjaka in drugi. Poleg Lajsterjev je deloval meliki in nežni Herlein, ki bo na historični razstavi dobro zastopan. V dobi klasicizma je dosegel svoj višek slikar Potočnik (umrl leta 1835. Bil je gluhom). Ta je bil v modi do Langusa, ki spada že v biedermeierski čas kar se tiče portreta, v religioznem se je pa še vedno držal baročnih tradicij. Gotovo eden naših najpomembnejših slikarjev, ki nam je zapustil nebroj prav lepih portretov z izrazito osebnostjo. Poleg njega sta si v začetku prejšnjega stoletja pridobila precej slovesa tudi slikarja Stroj in Kühnli, ki sta oba tisto čase z Goldensteinom slikala podobe in freske po naših cerkvah. Najboljše pokrajinarja sta bila takrat ljubljancin Anton Karlinger in Hayne in naš koroški rojak Marko Pernhart, ki nam je zapustil veliko število lepih panoram iz naših Alp.

Janez Wolf je romantik, sovrstnik Führiha, Overbecka, Schnorra, Steinla in dr. Žal da je naslikal tako malo podob na platno, da historična razstava ne bo mogla pokazati veliko njegovih del. Slikal je namreč povečini freske, od katerih so najlepše v Vipavi, Ribnici, Vrhniki in dru-

god. Wolf je bil učitelj Azbete, Simna Ogrina, bratov Subicev in iz Azbete in Subicev, ki so bili realisti, se je počasi razvila slovenska moderna, ki ima svojo streho v Narodni Galeriji.

V tujni so živeli in delali slovenski slikarji Janša, Krakar, Majer, Kalin, Lindar, Segar, Hribnik, Kavčič — o, veliko smo jih imeli in dobili, ni se nam treba sramovati svojih umetnikov pred tujci!

Da so na historični razstavi slike religiozne značaja v taki večini, je vzrok da so se te slike v cerkvah in samostanih najbolj ohranile, dočim so se druge v zasebnih rokah izgubile, poprodale itd.

Narodna Galerija je zbrala z velikim trdom kolikor je mogla del za retrospektivno razstavo, tako da kaže razstava vsaj približno sliko slovenskega slikarstva v minulih stoletjih. Opozorjati občinstvo še posebej, naj poseti razstavo v obilnem številu, se nam zdi spricho evidentnosti pomena te razstave, skoro nepotrebno.

— Operni pevec g. Julij Betetto se preseli s 1. septembrom z Dunaja v Ljubljano, kjer stalno ostane. Sprejel je angažmana na slovenski operi. Prijatelj gledališča bodo imeli tekem prihodnje sezone izredno priliko poslušati na domačem odru enega izmed prvih slovenskih opernih pevcev.

— Emil Adamič: 16 jugoslovanskih narodnih pesmi Ldel. Moški zbori. Cena partituri 10 D. Vsekakor ima izmed najzanimivejših zbirk narodnih pesni, kar jih je do sedaj izšlo. Pesmi iz Srbije, Bosne in Prekmurja, Istre, Belokrajine in Koroške so sicer preproste harmonizirane, pa vendar prikladne za najboljše koncertne odre. Naj ne bilo pevskega zbora širom Jugoslavije, ki si ne bi tudi po zunanji obliki krasne izdaje ne bi omislili! Naroda se pri Zvezni knjižarni v Ljubljani. Društva, ki naroče nad deset izvodov, dobe znaten popust.

— Nemški inštitut za zgodovino in umetnost v Firenzi. Italijanska vlada je vrnila Nemcem knjižnico nemškega inštituta za zgodovino in umetnost v Firenzi, nemška vlada pa je imenovala sporazumno z večino italijanskih arheologov za načelnika knjižnice bivšega vodjo nemškega arheološkega zavoda v Rimu profesorja Chr. Hülsnerja. Knjižnica šteje okoli 10.000 knjig in 25.000 slik.

— Trinajsti mednarodni kongres geologov. V Bruslju se vrši trinajsti mednarodni kongres geologov, katerega se udeležujejo zastopniki skoraj vseh držav. Na kongresu je prišlo s sodelovanjem francoskih udeležnikov do ožje prijateljske zveze med poljskimi geologi in med geologi male antante. Ustanovila se je »Association Geologique Karpatique«, katere namen je podpiranje geoloških raziskavanj na obsejnem ozemlju, sodelovanje geologov iz sosednih držav, prirejanje vsakoletnih konferenc in geoloških ekskurzij, izmenjava publikacij in znanstvenega materiala. Za Jugoslavijo je bil izvoljen profesor dr. V. Petković, za Češkoslovaško profesor dr. Kertner, za Poljsko prof. dr. Jan Novak in za Rumunijo dr. G. Murzai.

— Štirinajsti svetovni kongres esperantistov se je vršil te dni v Helsinkisu. Časopisje je priobčilo pozdravne članke v esperantu. Raz palačo, kjer se je vršil kongres, so visele zastave vseh narodov. Na pročelju je bil napis: Ni salutis, Viu, Esperantistoj! oje de viroto laudoj kaj esprisma la esperon ke Disto Vidos la plejbonon kaj forgesos tion, kio estas malpli bona. — Pozdravljamo vas esperantiste iz vseh dežel in izražamo upanje, da boste videli tu je najboljše in da boste spregledali, kar je manj dobrega. Finski zbor »Suomen Laulu« je priredil na čast esperantistom koncert, na katerem se je poto tudi v esperantu. Kongres se je končal s nejubim incidentom. Delavstvo je namreč priredilo na čast esperantistom veselico, ki je imela zgolj socialistični značaj in ki ga je podpral tudi švicarski zastopnik dr. Privat iz Zeneve. Predsednik finske esperantiste zveze ravnatelj Sandström je odstopil. Incident je zopet en dokaz, da se esperantu še ni posrečila sprava med narodi in razredi. Prihodnji kongres se vrši v Norimberku.

Sokolstvo.

— II. svet sokolske župe bjebovarske. Kako je poznato obdržaje se 9 i 10. septembra v Bjebovaru II. svet sokolske župe bjebovarske udeleževanje sokolske župe: zagrebačke, osječke i neklih društava iz drugih župa. Raspored sleta bio bi predbežno u glavnom slijediči: U subotu t. j. 9. septembra na večer i nedelju u jutro doček gostiju. U subotu na večer 9. akademija u počast gostiju. U nedelju 10. septembra u 10. prije podne svečana povorka gradom, a u 3. popoldne javna vježba kako slijedi: 1. Nastup svekupnog nastaja. 2. Murnik: Proste vježbe članica I.—IV. 3. Seljački Sokoli: proste vježbe. 4. Sprave. 5. Vježbe vojnika. 6.—8. Vježbe gostiju. 9. Odjel župe bjebovarske visoke ruče. 10. Murnik: Proste vježbe članova I.—IV. — (Murnikova V. vježba za članice i članove izdava se kao posebna tačka izvan programa.) Pozivaju se bratske župe i društva koja su već najavila sudjelovanje ili koja još kane nastupiti bilo sa vježbačima ili koja još kane nastupiti bilo sa vježbačima ili po izoelastivima, da to smjestia jave starešinstvu župe u Bjebovar. — Naročito je potrebno javiti broj učesnika radi ukončenja i prehrane članica i članova polmence, najkasneje do 5. septembra, jer inače župa ne može preuzeti odgovornost za eventualne prigovore. — Društva, koja kane nastupiti posebnom tačkom na akademiji ili na javnoj vježbi, imadu to također najkasneje do 3. ov. meseca izjavno javiti ne čekajući posebnog poziva. Dosadanje prijave smatra župa samo približanim, pa molit društva, koja su se najavila, da točne podatke također još jednom jave u gornjem roku i zatraže još potrebne iskaznice za železnički popust. — Zdravo! — Starešinstvo bjebovarske sokolske župe.

Železnica Kočevje - Vrbovsko.

V soboto in nedeljo se je vršil prvi ogled krajev, po katerih bi šla nova železnica. Iz lastne iniciative pa je ljudstvo izpremenilo ogled v velikansko manifestacijo za one, ki so progo dosegli, to je za poslance SKS in zlasti za ministra Puclja. Volja ljudstva je bila tako enotna, da so se morali manifestacije udeležiti vsi, pa magari da so sovražili SKS, pa magari da so, otrovani od klerikalnih klevet, imeli najslabše mnenje o ministru Puclju. Vse se je moralo udeležiti manifestacije, in kdor bi se je ne, bi za večno odigral. Tako je bilo mogoče, da so tako osvražena Puclja pozdravljali župniki, tako je bilo mogoče, da je bil celo na vratih župnišča slavalok v čast ministru Puclju in da je pod slavalokom pričakoval ministra župnik in ga pozdravil. Največji polom klerikalne huiškaške politike pa so bile sobotne in nedeljske manifestacije v Poljanski dolini in jasen dokaz, da narod družu je tisti, ki zanj gospodarsko dela, ki se ne prepira zaradi črk, temveč ki skrbi v prvi vrsti za gospodarski povzdig dežele.

Sobotne in nedeljske manifestacije pa so pokazale tudi, da so imeli poslanci SKS stranke nad vse srečno roko, da so se zavzeli ravno za Klotič — Hrovat-Kavčičevo proggo in proti Musilovi proggi. Najmočnejši argument proti Musilovi proggi je na vsak način ta, da gre Musilova progga po neobjudenih krajih, skupna progga slovenskih inženjerjev pa po objudenih Poljanski dolini, ki je bogata na naravnih zakladih in ki se more gospodarsko razviti le potom železnice. Gospodarsko odrešenje maloštevilnim mogotcem prinaša Musilova progga, gospodarsko odrešenje vsemu ljudstvu pa Klotič — Hrovat — Kavčičeva. Kljub temu, da živimo v demokratični državi, je bila vendarle velika nevarnost, da zmaga Musilova progga, kajti revni Kočevci in Poljanci niso imeli niti denarja, niti prijateljev in s spretnim manevrom so dosegli Musilovci, da so se izrekli za Musilovo proggo že skoraj vsi merodajni krogi. Gospodarsko propadanje Poljancev in Kočevcev je bilo skorajda zapečatenost. Tedaj je pričel s svojim plodonosnim delom g. Lovšin in takoj so mu priskočili na pomoč slovenski inženjerji in po dolgih in strokovnjaških debatah smo dobili Klotič — Hrovat — Kavčičevo skupno proggo. Stal si je nasproti projekt proti projektu. Enega je izdelal Nemec, drugega najboljši slovenski strokovnjaki, med njimi graditelji Turske in Bohinjske železnice. Enega so zahtevali maloštevilni bogataši, drugega bedno ljudstvo.

Brez vsega je kot prva in kot edina stranka stopila SKS takoj na stran ljudstva in prodrla s proggo tako hitro, kakor niso pričakovali niti Poljanci sami.

Za življenjsko stvar naroda je šlo in zato je narod poznal ves potek boja in zato ta ganljiva narodova hvaležnost, ki je planila na dan ravno v sobotnih in nedeljskih manifestacijah. Ne da se popisati, s kako ljubeznijo, s kakim potratnim razkošjem se sprejelo ljudstvo ministra Puclja. Od Kočevja do Severna ni bilo hiše, ki ne bi imela zastave in ki ne bi bila okrašena. Kjer pa je bilo le nekaj hiš, tam je bil že postavljen slavalok. Stara pregovorna slovenska gostoljubnost je povsod zopet zavladala in ljudje so tekmovali med seboj, kdo da bo lepše sprejel one, katerim je hotel biti hvaležen. Samo ena misel, samo ena volja je vladala v srcih vseh in zopet enkrat smo doživeli to čudo, da smo imeli pred seboj enoten in složen narod. Naj podamo kratek opis manifestacij.

V Mozlju, občini, ki šteje do 2000 prebivalcev, sta pozdravila ministra Puclja župan Lackner in župnik Ercker. Mozeli bo prva postaja na proggi Kočevje — Vrbovsko. V Raindolu je pozdravil gosp. predstojnik Weiss. Druga postaja na proggi bo Knežja lipa, ki ima sploh sijajne razvojne možnosti. Posestnik Kofler je pokazal rudo s svojega posestva, ki ma 35 odstotkov železa in 35 odstotkov bakra. V bližini so dalje velika ležišča premoga. Kraj je dalje silno bogat na gozdovih in znani kočevski pragozdi so tu v bližini. Pridemo nato do najvišje točke železnice, do Vidma. V Brezovici je pozdravil župan Lackner Ivan iz Pregrigla. Pozornost so vzbujali originalni plakati, ki so viseli v Čepiljah. Zlasti iskren je bil pozdrav v Zagorje, ki leži v občini Dol. Podgora. ki je bila že v skupščinskih volitvah samostojna trdnjava. Ministra Puclja je tu pozdravil župan Vajdetič Marko, in sicer kakor tovariš tovariša. Fantje na konjih, narod v narodnih nošah so še povečali sijaj sprejema. Preko Jelenje vasi smo prišli v Predgradi, kjer se je pretvoril sprejem v pravo narodno veselico. Župan Rade je pozdravil, oskrbnik Weiss je pogostil, tovariši Šmalcelj pa je skrbel za godbo, topiči so pokali, narod pa je zaigral kolo,

Omeniti je treba kvartet Šmelcelja, to je on in njegovi majhni otroci, Jože, Peter in Lucija, ki pa igrajo kakor veliki. Zaveden narod je tu doma, ki s ponosom pravi, da z onimi huiškaški preko Kulpe nimamo ničesar skupnega.

In nato je prišel Stari trg, ki je bil krona vseh manifestacij. Naroda nabito polno, slavalok pri slavaloku, velik špalir gasilcev in vsem na čelu vrli narodnjak Koce st., ki je v izbranih besedah lipozdravil ministra in se spomnil tudi tistih, ki so pripomogli do uresničenja.

—

Sestanek arheologov v Doorni.

V dnech od 26. do 28. t. m. je bil v Doorni na iniciativo nekaterih arheologov sklican sestanek jugoslovanskih arheologov. Na sestanku so bili vabljeni tudi zgodovinarji. Sestanku pa se je odzvalo tudi mnogo inozemskih arheologov, posebno onih, ki so znanstveno raziskovali naša kraje in si zato pridobili neverjetnih zaslug. Navzoči so bili: msgr. Franc Bulič, dr. Mihailo Abramčič iz Splita, prof. L. Vulić in prof. dr. Vladimir Petković iz Beograda, univ. prof. dr. V. Hoefler iz Zagreba, kustos Vojislav Čurčić iz Sarajeva, ravnatelj ljubljanskega muzeja dr. J. Mantuani, šef etnografičnega oddelka ljub. muzeja dr. Niko Zupančič, konservator dr. Fran Stele, ljubljana, Leon Ružička, Doorna, konservator Viktor Skrabar in dr. B. Skarja iz Pluta, zimm. ravnatelj Jeršinović kot zastopnik muzejskega društva v Celju, okrajni komisar H. Kartin kot zastopnik ptuškega muzejskega društva. Iz inozemstva so bili na sestanku navzoči: slavist in etnograf univ. prof. dr. Matija Murko, Praga in 84letna grafica Uvarov, ki je bila po smrti svoje soproga slovitega arheologa predsednica »Arheološkega društva v Moskvi«, dokler ni morala bežati pred sovietskimi režimom, dalje predsednik »Avstrijskega arh. društva« na Dunaju univ. prof. dr. E. Reisch, univ. doc. dr. Rudolf Egger in Fran Ferk, prof. v pokolu iz Grada, ustanovitelj ptujskega muzeja. Pozdravni večer je udeležence muzeja priredil g. Ružička v svoji lepi vili. Sestanek in zborovanje je otvoril in pozdravil nčenjake šef oddelka za prosveto dr. Fran Skabern. Starosta jugoslovanskih arheologov msgr. Franc Bulič je bil nato izvoljen med višjimimi ovacijami za predsednika, ki je med drugim predlagal, da se naj vrši leta 1924. ob priliki svečane otvoritve velikega arheološkega muzeja v Splitu tam 1. kongres jugoslovanskih arheologov. Po daljši debati je bilo sklenjeno: 1. letos v jeseni prirediti v Beogradu sestanek arheologov, muzejskih funkcionarjev, in konservatorjev, 2. prirediti leta 1924. v Splitu prvi kongres jugoslovanskih arheologov in zgodovinarjev. Na ta kongres je K slovenski otvoritvi splitskega muzeja naj bodo povabljeni tudi arheologi iz inozemstva. 3. ustanovitev saveza arheologov v državi pospešiti. — Prireditelj in organizacija sestanka v Beogradu je bila poverjena univ. prof. Vuliću in univ. prof. Petkoviću. Po končanem zborovanju je udeležence na čast priredilo upravitelstvo zdravilišča Dobrne skupen obed in potem izlet v Vitanje. Vžeral so se udeležniki razšli. Pri znanje in zaljuba gre upravitelju zdravilišča g. A. Jankoviču.

Turistika in šport.

— Letoviška sezona se bliža h koncu, kar je opaziti tudi po padanju cen po nekaterih krajih. Zato si bodo mogli sedaj privoščiti oddiha na deželi tudi gmojno slabše situirani sloji. Omenjamo, da oddaja hotel »Stole« na Blejski Dobravi, torej neposredno poleg Bleda, postelje v prvem nadstropju po 40 K, v drugem po 30 kron na dan. Hotel je opremljen z vsem komfortom.

— Konjska dirka. Dne 8. septembra se vrši na Bledu, kakor vsako leto na »Kmečskem prazniku«, konjska dirka. Vabimo dirkače, da se dirke udeleže; nagrade so lepe in se razdele takoj po končani dirki. Spored dirke je: 1. Toplokrvni; a) enovprežni, b) dvovprežni, c) dirka blejskih izvoščkov. 2. Mrzlokrvni: a) enovprežni, b) dvovprežni. Voz običajen 60-mač (zapravilivček) dirkaški vozovi izključeni. 3. Jahaalna galop dirka. Prijava sprejema tajništvo SKS v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, do dne 5. septembra. Prijava znaša za enovprežne 10 dinarjev, za dvovprežne 15 dinarjev, za jahače 15 dinarjev. Tik pred dirko sprejema prijaviti, ve dirkaški odbor, plačati pa je dvojno prijavino. Prijava mora obsegati: lastniškovo ime, katere tekme se udeleži, popis in starost konj.

— Kolesarska dirka za prvenstvo Maribora. V nedeljo dne 20. t. m. se je vršila med slovenskim kolesarskim društvom »Perun« ter »Delavskim kolesarskim društvom« na 50 km dolgi proggi Vuzenica-Maribor kolesarska dirka za prvenstvo Maribora. Prvenstvo si je priobčil član »Peruna« g. Franjo Kumerč, ključavničarski mojster. Ki je prevozil določeno proggo v 1 uri 43 minut in 45 sekund. Drugo mesto, in s tem tudi drugo nagrado je dobil g. Ivan Vesenjak, mizar, član »Delavskega kolesarskega društva«. Ki je došel na cilj v 1 uri 44 minutah in 5 sekundah. Tretje mesto in tretje darilo je došel v 1 uri 50 minutah in 45 sekundah g. Ernst Paflor, trgovec, član »Peruna«. Mlademu slovenskemu kolesarskemu društvu »Perun« moramo le častitati na tako lepem in častnem uspehu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1922.

— **Konec Avstrije?** Po poročilih, ki nam dolajajo iz Avstrije, so razmere v sosedni republiki vsak dan kritičnejše. Draginja dan za dnevom strahovito narašča. Jelo je nedostajati živil, a kolikor jih je še, so tako draga, da jih ne zmore nihče razen inozemcev ali verižnikov. Trgovina in obrat sta na tleh. V gostilnah je taka draginja, da jih domačini sploh ne morejo več posecati, zato je po gostilnah videti samo tujce. Kakor na Dunaju, tako je tudi v Gradcu položaj obupen. Velesejem, ki je bil pretekli teden odprt, je zelo slabo posečen. Promet je neznamenit, kupčija minimalna. Obrtniki in trgovci zro s strahom v bodočnost. Splošno prevladuje prepričanje, da je to stanje nevzdržno in da mora priti najkasneje v dveh tednih do katastrofe. V kateri obliki se pojavi ta katastrofa, ni nikomur jasno. Splošno sodijo, da pride do krvave revolucije, kateri bo sledila intervencija sosednih držav. Po tej intervenciji pridobitni krogi naravnost hrepene in bi jo raje imeli danes kakor jutri. Gradec je bil svoje čase znan »als allerdeutsche Stadt«, kot mesto, kjer je nemški šovinizem slavil svoje orgije, danes bi to nemškonalno mesto po pretežni večini pozdravilo z zadovoljstvom vsako tujko okupacijo, tudi jugoslovensko kot rešitev, samo ako bi mu donesla — kruh, urejene razmere in javno sigurnost. In ta okupacija ni izključena. Tako piše »Prager Tagblatt«, razmotrivajoč situacijo v Avstriji, na uvodnem mestu: »Za kulisami oficijelne politike delujejo za kompromis med malo antantno in Italijo, po katerem naj bi se sanacija Avstrije prepuščala skupnemu sodelovanju. Končna odločitev je seveda v rokah Zveze narodov, ki bo najbrže poverila en izmed najbolj udeležencev državnih skupin mandat, da upravlja Avstrijo s sredstvi vseh na njenem obstoju neposredno zainteresiranih držav. Upravo naj bi vodil generalni guverner, kateremu naj bi bil pridružen svetovni, obstoječ iz delegatov onih držav, ki bi bile direktno udeležene pri sanaciji.« — Vse torej kaže na to, da stojimo neposredno pred odločilnimi dogodki v avstrijskem vprašanju. Klic »finis Avstrisae« nam udarja že razločno na uho!

— **Občinske volitve v Ljubljani.** Kakor čujemo bodo občinske volitve v Ljubljani v kratkem razpisane. Vršile se bodo v nedeljo, dne 3. septembra. Klerikali in narodni socialci se z veliko vnemo pripravljajo na te volitve, zdi pa se, da se je blok bivše večine v obč. svetu močno zrahljal.

— **Društvom.** Nešteto krat smo že opozorili društva, da je treba za objavo društvenih vestí plačati predpisano pristojbino, ki znaša za vsako besedo 5 par, poleg tega pa še državni davek, ki znaša za objavo do 11 vrst 50 par, do 29 vrst 1 din, do 59 vrst 3 din in nad 60 vrst 5 din. V zadnjem času nam pošiljajo društva dosledno svoje objave brez pristojbine in brez državnega davka. Da se ta društva ne bodo po potrebnem zgražala, jih obveščamo, da vse take objave brezobzirno mečemo v koš, ker pač nihče ne more zahtevati, da bi »Slovenski Narod« zato, kar napravi doletnim društvom uslugo, iz svojega žepa še plačeval zanje državni davek.

— **Poziv vsem slovenskim učiteljem iz Primorske,** ki služujejo izven pokrajine. Ker se odprejo na Primorskem nekatere šole in ker vlada veliko pomanjkanje učiteljev na splošno, zlasti pa radi tega, ker je vpoklicano veliko število mladih slovenskih učiteljev k vojakom, pozivamo slovenske učitelje, ki služijo izven pokrajine, da storijo potrebne predpisane korake za povratek in se obenem javijo podpisnemu društvu! — Politično društvo »Edinost« v Gorici.

— **Veličasten sprejem češkoslov. Sokola.** V nedeljo zvečer se je vršil na glavnem kolodvoru v Mariboru veličasten sprejem v domovino se vračajočega češkoslovaškega Sokola. Vlak s 35 vozniki in skoraj 1000 oseb je dospel kmalu po 18. uri v Maribor. Tu je češkoslovaške brate pozdravilo pevsko društvo »Drava« s svojo godbo, deputacija mariborskega Sokola in mariborski češkoslovaški klub ter mnogobrojni občinstvo. Češkoslovaški Sokoli so ginjeni izjavljali, da takega sprejema niso pričakovali tu na naši severni meji. Obsejna kontrola se je izvršila z vso obzirnostjo in hitro. Po končani kontroli so se izmenjavali pozdravni govori. V imenu mariborskega Sokola je govoril g. Novak, v imenu Češkoslov. kluba g. Bureš. Vlak se je odpeljal proti

avstrijski meji ob 20.10 med viharimi prisrčnimi pozdravi in odzdravi. Na zadnji obsejni postaji in v Špilju je vlak moral deli časa čakati na obsejno kontrolo, to pa radi drugih vlakov, ki so tam stali, torej je tudi češkoslovaški Sokol moral potrpeti iz istega prometnega oziroma carinskega kontrolnega vzroka, kakor iz Brna se vračajoči Orli, ki so neopravičeno obdolžili glavno prometno postajo.

— **Iz mestnega šolskega sveta.** Mestni šolski svet je na včerajšnji svoji seji med drugim razpravljal o prošnji za razpisano mesto na mestnih meščanskih šolah in o začasnih imenovanjih na mestnih osnovnih šolah. Sklenil je staviti višjemu šolskemu svetu te-le predloge: 1.) Na I. dekliški meščanski šoli, kjer je oddati 7 mest; v I. skupini (1 mesto) 1. Mara Vidic, 2. Helena Potonik; v II. skupini (2 mesti) 1. Ana Ostriž, 2. Palmira Fajdiga, 3. Marija Lorgar. — 1. Palmira Fajdiga, 2. Marica Držaj, 3. Marija Lorgar; v III. skupini (1 mesto) 1. Ilka Waschte, 2. Ant. Stamear, 3. Kat. Košica; za francoski in angleški jezik 1. Marija Mladic, 2. Ana Potonik; za telovadbo 1. Jozica Trdina, 2. Terezija Urbančič, za peje Friderika Spector. 2.) Na drugi dekliški meščanski šoli je oddati eno mesto. Predlog: 1. Helna Potonik, 2. Iva Lanape, 3. Ana Pečjak-Kamenšek. 3.) Na prvi deški meščanski šoli, kjer je oddati 4 mesta: v I. skupini nobenega prosilca, v II. skupini 1. Ant. Fakin, 2. Ant. Dragan, 3. Janko Lenarčič; v III. skupini Lev Fink unio loco; za telovadbo s francosko Josp Jeral unio loco. 4.) Na drugi deški meščanski šoli (1 mesto): v I. skupini 1. Smrdelj, 2. Ant. Pečjak.

— **Za stanovanja uradnikom in častnikom.** »Pravda« javlja, da namerava vlada naleti v inozemstvo večje posojilo, ki se bo izključno porabilo za to, da se zgradi stanovanja državnim uradnikom in oficirjem.

— **Pravilnik za izvršitev stanovanjskega zakona** izda v kratkem ministrstvo za socialno politiko. Med drugim bo v pravilniku tudi ta-le določba: »V novih hišah se morajo oddati stanovanja v roku dveh mesecev po dovršitvi. Ako se v tem roku ne oddajo, ima pravico z njim razpolagati drž. stanovanjski urad.« Ta pravilnik bo tudi maksimalni cene za stanovanja v novih hišah ter določil tudi mesečne najemnine za posamezne sobe od stanovanja.

— **Za Aškerčev spomenik** je nam poslal g. poslanik dr. Otokar Rybář znesek 100 kron.

— **Dopust mariborskega župana.** Mariborski župan Grčar se je v soboto vrnil s svojega dopusta ter je v ponedeljek zopet prevzel svoje posle.

— **Smrtna kosa.** V Celju je umrla bivša trgovka Franciška Zakotnik. — Na Selu pri Ljubljani je umrla rodbina A. Guštinovi hčerka Savica. Blag jima spomin!

— **Zanimiva občinska seja** v Mariboru. Kakor čujemo iz vrst občinskih odborikov, se bo mestni občinski svet v eni prihodnjih sej pečal izključno z vprašanjem aprovizacije mesta ter s stanovanjskim problemom. Taka seja je bila v Mariboru kot najdražjem mestu, kjer je najhujša stanovanjska kriza, že davno potrebna. Poleg najpotrebnejših živil bo treba za revne sloje preskrbeti tudi kurjavo, ki je kurivo vključil tolikim lesnim trgovcem v Mariboru najdražje.

— **Zahvala.** Slovenska eskomptna banka v Šelenburgovi ulici v Ljubljani je podarila tudi letos Društvu vpojenega učitelstva Slovenije lepo zvišano svoto, namreč 1000 kron v društveni fond, za plamenje naklonenost in za ta blagi dar se veslepoštovanemu ravateljstvu iskreno zahvaljuje društveni odbor.

— **Novinarske brzojavke v prometu s Švicno.** Na predlog švicarske brzojav. uprave je izdalo ministrstvo pošte en telegrafski odlok šte. 47.219 od 11. t. m., po katerem je sprejemati novinarske brzojavke za Švico po nižnji pristojbini po dnevi in po noči, ves čas, dokler bo zasedalo »Društvo narodov« in pa še tri dni po zaključku zasedanja. V gori omenjeni dobi bodo tudi iz Švice dohajale take brzojavke.

— **Radi odmere hišne najemnine** za dobo 1923/24 je podati do konca avgusta t. l. pri davčni administraciji v Ljubljani običajne napovedi najemniškega donosa s hišni popis vred. Hišni lastniki v Ljubljani se na to dolžnost opozarjajo, da se izognejo neljubim zakonitim posledicam.

— **Državna borza dela.** Dela iščejo: dlnarji, dlnarice, pekli, mlinarji, mesarji, čevljarji, krojači, šivilje, strojniki, vinčarji, natakari, natakarike, tovarniški delavci, šoferji, kočijaži, trgovski sodrtniki, prodajalke, vajenci, valenke itd. — V delo se sprejmejo: rudarji, kleparji, strojni ključavničarji, mizarji, zidarji, pleskarji, lesni strugarji, vinčarji, tesarji, zavarovalni potniki, služkinje, kuharice, sobarice, postrežnice, vajenci, vajenke itd.

— **Spominčice.** Kdor bi rad iz Ljubljane s seboj vzel malo, pa lično stvar, ki bi ga doma spominjala na bivanje v glavnem mestu Slovenije, je bil do sedaj v zadregi, ker po prodajalnicah ni bilo najti nič značilnega in hkratu lepega. Odslej bo v tem pogledu drugače. Tvrdka M. Tičar v Ljubljani (Šelenburgova ulica) je namreč založila že sedaj precej bogato izber vabljivo lepih spominčic v obliki dekorativnih stenskih obksov, namiznine ter krasnih nastavkov. Vse to spominčice okrasje je lično narejeno iz lesa ter na roko naslikano z na-

rodniimi ornamentami s tolikim okusom, da se oko zadivlja. Ornamente je zasnoval znani obujevalec narodne umetnosti profesor Albert Sič, ki vodi in nadzira izdelovanje teh okrasil. Ko smo te dni imeli v Ljubljani na tisoče gostov in je vsak želel s seboj odnesti stvarico, katera bi ga prijetno spominjala na dni, ki jih je preživel med Slovenci, so od lepote naše narodne umetnosti zadivljeni z veseljem kupovali te spominčice, da jih vzamejo na svoj daljni dom. In ko se čez teden odprvi drugi ljubljanski velesejem, ne bo nič drugače. Ti lični predmeti prikaže o našem odbranem okusu in ugodno spominjajo na nas in našo prestolico. Zato smo jih prav iz duše veselili, zlasti ko bodo tudi domačinom služili za okrasje svojih domov. Vsaj so tako lični, da se jih more imeti v najpreprostejših tzbah in v najrazkošnejših sobanah. Na ljubljanskem velesejmu pa bodo vse te spominčice razstavljene v nalašč za to zgrajeni kmečki hišici.

— **Za porotnike za porotniško zasedanje,** ki se prične 11. septembra, so izzrebali: Požar Franc, posestnik in gostilničar, Vrhpolje, Savnik Ivan, trgovec in posest, Kranj, Januš Fran, posestnik in gostilničar, Zgornje Domžale. Švigelj Fran, posestnik, Borovnica. Schnabl Rudolf, tovarnar in posestnik, Kamnik. Solar Fran, posestnik in gostilničar, Kropa. Križnar Anton, trgovec, Stražišče. Kandič Fran, lesni trgovec in posestnik, Tenetiše. Korošec Anton, posestnik, Podslivnica. Zorc Leopold, posestnik in trgovec, Kranjska gora. Klemenčič Josip, trgovec in posestnik, Kamnik. Korošec Fran, posestnik, Čončinja. Bregar Ivan, posestnik in gostilničar, Izlake. Potonik Fran, posestnik, Bukovica. Glavič Jernej, trgovec, Sulca. Gruđen Josip, trgovec, Smartno. Zrimec Ivan, posestnik in mesar, Bled - Grad. Sajovic Fran, trgovec, Medvode. Košir Ivan, posestnik in trgovec, Škofja Loka. Bohinc Anton, posestnik, Laše. Kunstelj Ignac, gostilničar, Vrhnika. Gašperlin Ivan, posestnik in trgovec, Šenčur. Lavrič Karol, posestnik in trgovec, Moravče. Gregorc Ivan, posestnik, Podtabor. Japelj Anton, posestnik, Tomišelj. Sedelj Pavel, trgovec, Javornik. Jakelj Fran, posestnik, Dobje. Bokaj Josip, posestnik, Poljane. Verbič Jakob, posestnik in trgovec, Dolenji Logatec. Brecljnik Ivan, posestnik, Dravljice. Mrak Valentin, posestnik in gostilničar, Notranje Gorice. Kovič Fran, posestnik, Kresnice. Kristan Ivan, posestnik in trgovec, Vače. Zihari Ivan, posestnik in lesni trgovec, Cerklja. Muser Viktor, trgovec in posestnik, Oviše. Grašek Janko, trgovec in posestnik, Kamnik. — Nadomestni porotniki: Jančigaj Martin, trgovec, Senig Fran, posestnik in trgovec, Ambrožič Mirko, trgovec, Sterk Peter, trgovec in posestnik, Vatrovec Josip, trgovec, Senica Josip, mizar, Kunstler Josip, kovač in posestnik, Klemenec Fran, trgovec in posestnik, Puh Josip Rudolf, posestnik, vsi v Ljubljani.

— **Prodaja konj.** V sredo 30. t. m. bode komisija za prodajo živine, dobljene na račun vojne odškodnine, prodala ob 10. dopoldne na javni dražbi v Ljubljani, v Trnovem, v Nuškovi vojašnici 49 konj, došlih iz Nemčije. Pogoj se razglase ob pričetku dražbe.

— **Usmiljenka, tihotapka iz usmiljenja.** Iz Maribora nam poročajo: Slučaj usmiljenke iz Ljubljane kaže, kako težavna in odgovorna služba leži na organih obmejne carinske kontrole, ker je tihotapstvo zaokuzilo tudi one sloje, od katerih bi smeli okuženje najmanjše pričakovati. Usmiljenka se je vozila z brzovlakom v noči od petka na soboto. Že šestkrat je poskusila isto pot, petkrat se ji je posrečilo, šestič se le so ji prišli na sled. Tudi zdaj ji je ne bil prišel, da ni bila že preveč obširna okoli pasu. Kontrolnemu organu, ki jo je pregledoval, se je sumljivo zdelo, da je nuna okoli pasu tako nenavadno široka v nasprotju z njenim suhim obrazom. Dal jo je preiskati. Že površne preiskave je dognala vzroke nenavadne obširnosti na gotovih delih telesa. Natančnejša preiskava je razkrila celo skladišče: 15 m sukna, 8 do 10 kg saharina, par možkih čevljev, zalogo svite itd. Saharin je bil vstet med obleko in skrit v termalni steklenici. Zasačena je bila najprej oddana ljubljanski carinarnici; ta jo je odpeljala nazaj v Maribor. Tu je prišel intervener dr. Leskovar z dvema mariborskima nuna, ki sta ugotovili, da je tihotapka res redovnica. Dr. Leskovar je skušal zadevo najkrajšim potom urediti. Usmiljenka se izgovarja, da se ni zavedala protipostavnega delanja, ker da je vtihtapljeno blago prinašala v korist ubogim bolnikom, ki bi carine ne mogli plačati. Baje zahteva carina 56.000 D kazni ter seveda zaplensko vsega blaga. Usmiljenka se nahaja začasno pod policijskim varstvom. Ali jo zadene poleg denarne, še kakšna druga (zaporna) kazen, to vprašanje je z ozirom na njen poklic in namen vtihtapljanja začasno še nerešeno.

— **Samomor.** V gozdu pri Studenčih se je obesil sin nekakega strojnika iz Maribora. Truplo so našli šele včeraj.

— **Velika žepna tatvina.** Na progi Zidan most - Lajtersberg je neki žepar izmaknil Alojziju Černetu iz Vrtojbe pri Gorici 10.000 lir in 7000 kron, kar znaša v naši valuti okoli 150.000 kron.

— **Skrajna posurovalost.** Kakor se nam poroča iz Vnanjih gor, je hišni gospodar Franc Stanovnik vrgel dne 26. t. m. iz stanovanja delavčevu ženo Ano Šuran, ki je ležala na porodu, da je nesrečnica porodila na sredi ceste. Kakor čujemo, je bil brezsrčni gospodar aretiran.

— **Tako je prav!** V Mariboru je bil obsojen na 1000 dinarjev globe in mesec dni zapora Ljudevit Job, bivši skladiščnik Juž-

ne železnice. Mož je sicer optiral za Avstrijo, vendar mu ta menda ne diši preveč. Raje popiva po gostilnah v Mariboru in zabavlja proti državi. V soboto je v gostilni Benko tako razsajal, da so morali aretirati. Po prestani kazni pa ga pošlje policija v preljubo Avstrijo, kamor ga tako vleče srce.

— **Blago je izvažljaj.** Neki Jakob Bevc je pri ljubljanskih tvrdkah Lenasi & Grkman, Sinkovec in Švab & Bizjak izvažil različno blago na ta način, da se je izkazoval z vizitko Karola Čeca, ravnatelja »Jugoslovanske tiskarne«, češ da ga on pošilja po blago, oziroma da zanj jamči. Obstoja sum, da je na ta način izvažljaj blago še pri drugih ljubljanskih tvrdkah. Prizadeči se pozivajo, da se zglase pri deželnem sodišču v Ljubljani, soba št. 95.

— **Razne tatvine.** Mariji Ladihovi je bilo s polja ukradenega 100 kg krompirja. — Josipu Kalarju je bila v šoli na Ledini izmaknjena denarnica s 700 jug. K in 20 če-

škimi kronami. — Nikeljasto uro, vredno 400 K je izmaknil neznan uzmovč Francu Vidušiču iz Ilovice. Delavcu Antonu Gričarju in delavki Ivani Coklu je bilo iz barake v Linhartovi ulici odneseno več obleke in čevljev.

LJUBAVNA TRAGEDIJA.

Delavec Franc Lindrič na Selu je imel že več let ljubavno razmerje s 30letno delavko Franjo Jesenšek, zaposleno pri stavbeniku Briclju. Zadnje čase pa se je njuno medsebojno razmerje ohladilo, zlasti Jesenškova se je hotela svojega dosedanjega ljubimca iznebiti. Včeraj pa je prišel Lindrič k njej in jo vprašal, če gre z njim v gostilno. Ker Jesenškova ni hotela iti, je nenadoma potegnil velik nož in jo trkral suni, enkrat v prsa in dvakrat v trebuh. Jesenškovo so prepeljali v bolnico. Njene poškodbe so težke, vendar ne smrtno. Lindrič je bil aretiran. Pri konfrontaciji je izjavil, da mu je žal, ker jo ljubi še vedno.

Najnovejša poročila.

Vojaška konvencija med Čehoslovansko in Jugoslavijo.

SENZACIONALNA VEST O SLOVANSKEM KORIDORJU.

— **Haag, 28. avgusta.** (Izv.) O češkoslovaško - jugoslovenski vojaški konvenciji lansira v javnost »Holland New-Bureau« senzacionalno poročilo o vojaških načrtih glede zasedbe gotovega ozemlja med Avstrijo in Madžarsko. Za podlago vojaški konvenciji so bili spoznamni dogovori vojaških voditeljev v Beogradu in Pragi, na podlagi katerih sta generalštaba izdelala natančne načrte glede vikorakanja čet v to ozemlje. Jugoslavija je privolila v to, da se v slučaju vojaških operacij na avstrijsko - madžarski meji ustanovi posebna vrhovna komanda, ki jo vodi generalni štab češkoslovaške. Iz

Vratislave ima prodirati češkoslovaška vojska, dočim ima jugoslovenska armada, obstoječa iz savske in dravske divizije prodirati proti Sombotelju. Obe vojski se po načrtu združiti pri Göturu. Ta načrt za vzpostavitev slovanskega koridorja med obema državama je baje glavna podlaga vojaški konvenciji med Češkoslovansko in Jugoslavijo. (Resno dvomimo v resničnost te vesti, dasi bi tako pogodbo pozdravljali z narodnega in državnega stališča, pod pogojem seveda, da bi ta akcija ne povzročila nobenih težkih zapletljajev. Uredništvo.)

Avstrijski problem

— **Dunaj, 29. avgsta.** (Izv.) Zvezni kancelar dr. Seipel je včeraj podal diplomatičnim zastopnikom obširno poročilo o uspehih potovanja v Prago, Berlin in Vrono. Konferenca so se udeležili: ameriški poslanik Bourne, poslanik Velike Britanije Douglas, francoski poslanik Lefebvre, italijanski poslanik Orsini-Baroni, jugoslovenski poslanik Popović, zastopnik češkoslovaškega poslanstva Peterka, nemški poslanik dr. Pfeifer. Poslaniki so vzeli kancelarjevo poročilo na znanje.

— **Dunaj, 29. avgusta.** (Izv.) Za delegata na skupščini Društva narodov je imenovan za Avstrijo minister dr. Grünberger. Kakor javljajo nekateri listi, bo dr. Grünberger zadnjikrat in zelo obširno predložil Društvu narodov in vevsilam poročilo o finančnem in gospodarskem položaju Avstrije ter o življenjski zmoglosti republike. Med drugim bo zopet slovesno in jasno izjavil, da je Avstrija za slučaj, da skupščina stori negativne sklepe glede finančne pomoči republik, primorana iskati možnosti, da uvede nove korake za izboljšanje položaja in da začne razmišljati eventualnosti priključitve kati državn skupini. V krogih interparlamentarne kongresa je avstrijsko vprašanje vzbudilo precejšnje zanimanje.

Borbe in manifestacije v Dalmaciji in Primorju.

— **Split, 28. avgusta.** (Izv.) Včeraj je imel bivši zunanji minister in predsednik jugoslovanskega emigracijskega odbora dr. Ante Trumbić v Splitu javen politični shod, katerega so se udeležili pristaši zemljoradniške stranke in hrvatskega bloka. Shoda se je udeležilo okoli 1000 oseb. Že pred shodom so blokaši organizirali manifestacijo po mestu. Glavna organizatorja manifestacije, oziroma demonstracije, sta bila dr. Sobolj in neki Jelaska. V svojem govoru je dr. Trumbić zelo ostro napadal sedanjo vlado. Po shodu pa je prišlo do hudih spopadov med nacionalistično omladino na eni ter blokaši, zemljoradniki in komunisti na drugi strani. Tekom spopadov je bilo več oseb lahko in nekaj težko ranjenih. Neki stražnik se bori s smrtno.

— **Zagreb, 28. avgusta.** (Izv.) Iz Senja javljajo: Nacionalistična omladina iz vsega Primorja je priredila v nedeljo dopoldne velik manifestativen zlet. Iz vsega Primorja zbrana omladina je po mestu priredila velike manifestacije za enotnost in edinstvenost države. Hrvatski blokaši so manifestante na več krajih napadli z orožjem. Prišlo je do ostrih in krvavih spopadov. Z revolverskim strelom je bil smrtnonevarno ranjen član kluba jugoslovanske nacionalistične omladine na Sušaku. Z ladjo je bil prepeljan v Cerkvenico in od tam v Zagreb.

OBNOVITEV GENERALNEGA KONZULATA V BERLINU.

— **Beograd, 29. avgusta.** (Izv.) V Berlinu, kjer je bil srbski konzulat zatvorjen ob izbruhu svetovne vojne, je vlada obnovila konzularno službo. Za generalnega konzula imenovan Slavko Radamonič odpotuje danes na svoje službeno mesto. Generalni konzul Radamonič je bil doslej ravnatelj trgovinskega oddelka v ministrstvu zunanjih zadev.

PROTIALKOHOLNO GIBANJE NA ŠVEDSKEM.

— **Stockholm, 28. avgusta.** (K. B.) Po dosedanjih ugotovitvah švedske brozajavne agenture je pri včerajšnjem glasovanju glasovalo za alkoholno prepoved 772.777 glasov, proti prepovedi pa 846.536 glasov.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 29. avgusta.** (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 16.15, 16.50, Pariz 6.57, 6.80, London 381.50, 384.—, Berlin 6.35, 7.—, Dunaj 0.115, 0.13, Praga 320.—, 365.—, Trst 380.—, 410.—, Newyork 85.15, 87.50, Budimpešta 5.0625, —, Valute: dolar 87.50, 87.50.

— **Curih, 29. avgusta.** (Izv.) Predborza: Zagreb 1.50, Berlin 0.32, Dunaj 0.005, Praga 19.—, Budimpešta 1.29, Milan 22.92, London 23.47, Pariz 40.27, Newyork 5.2575.

— **Curih, 28. avgusta.** (Direktno.) Zagreb 1.529, Berlin 0.349, Milan 23.09, Praga 19.49, London 23.79, Pariz 40.49, Newyork 5.2476.

— **Trst, 28. avgusta.** Beograd 26.35, Berlin 1.40, Praga 87.50, London 102.85, Curih 440.50, Pariz 176.10, Newyork 23.10.

— **Praga, 28. avgusta.** Beograd 28.75, Berlin 1.75, Milan 118.50, London 122.75, Curih 517.50, Pariz 206.50, Newyork 27.50.

— **Berlin, 28. avgusta.** Beograd 1450.—, Praga 5250.—, Milan 6300.—, London, 6400.—, Pariz 11.200.—, Newyork 1450.—.

— **Dunaj, 28. avgusta.** Devize: Zagreb 217.35, 217.65, Beograd 869.40, 870.60, Praga 2699.—, 2701.—, Curih 14.993.—, 15.007.—, Valute: dinarji 864.—, 866.—, češke krone 2688.50, 2691.50, švicarski franki 14.940.—, 14.960.—.

— **Tečaj dunajske efektne borze** dne 28. avgusta. Julisud 440.000.—, Credit 45.000.—, Sev. železnice 12.000.000.—, Drž. železnice 1.255.000.—, Alpinke 608.000.—, K. J. G. 1.300.000.—, Krupp 380.000.—, Troboveljske 300.000.—.

— **II. številka »Rdečega pilota«,** mesečnika prevratne mladine za duhovno revolucijo, prinaša sledečo vsebino: Stefanija Ravnikar: Na koncertu. (Critica.) Tone Seliskar: Ljudozrci. (Pesem.) Stefanija Ravnikar: Drevo na griču. (Critica.) Tone Seliskar: Dete. (Pesem.) Stefanija Ravnikar: Človeški obraz. (Critica.) Tone Seliskar: Predigra. (Pesem.) Anton Podbevšek: »Politična umetnost«. (Članek.) Tone Seliskar: Kristus in antikrist. (Pesem.) Angelo Cerkvenik: V verigah. (Critica.) Tone Seliskar: Srd. (Pesem.) Angelo Cerkvenik: Umik. (Critica.) — Predstave v ljubljanskem »Kinu Tivoli«. (Poročilo.) — Posamezna številka stane samo 2 D ter se naroča v upravnistvu »Rdečega pilota« v Ljubljani, Franciškanska ulica 6/1. Odgovorni urednik mesečnika je Anton Podbevšek.

Kar je res, je res!

Testenine »Pekatete« so tako okusne in tečne, da se jih splošno hvale. Zahtevajte jih pri trgovcih!

Za velesejem inserirajo trdke v uspehom v našem listu!

Solstvo.

— Na tehniški srednji šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1922/23 odprti ti-letni oddelki: 1.) višja stavbna šola; 2.) višja strojna šola; 3.) stavbna rokodelska šola; 4.) strojna delovodska šola; 5.) elektrotehnična delovodska šola; 6.) mizararska in stru-garska mojstrska šola; 7.) kiparska šola; 8.) ženska obrtna šola; 9.) javna risarska šola. Vpisovanje v I. letnik višje stavbne in višje strojne šole bo dne 11. septembra, t. l., v višje letnike pa dne 14. septembra. Dne 12. septembra bo vpisovanje v I. letnik oddelkov, ki so zgoraj navedeni pod točkami 4., 5., 7. in 8.; dne 14. septembra pa v višje letnike teh oddelkov. V mizararsko in stru-garsko mojstrsko šolo bo vpisovanje dne 12. septembra, v javno risarsko šolo dne 1. oktobra, v stavbno rokodelsko šolo pa od dne 1. do 15. oktobra (v ta oddelki tudi pismeno). Ponavljalne preizkušnje bodo dne 11. septembra, sprejemne preizkušnje v višjo stavbno in višjo strojno šolo dne 12. sep-tembra, sprejemne preizkušnje za žensko obrtno šolo pa dne 13. septembra. S po-ukom se bo pričelo v vseh celoletnih oddelkih dne 15. septembra. Pouk v javni risar-ski šoli se prične dne 1. oktobra, v stavbni rokodelski šoli pa dne 3. novembra t. l. Vse druge podrobnosti glede sprejemnih pogo-jev itd. so razvidne iz razpisa v Uradnem listu št. 73. z dne 11. julija 1922., in iz ob-jaave na razglasni deski v zavodu. Se po-trebna pojasnila pa daje na zahtevo ravnateljstva šole.

— Na trgovski šoli v Novem mestu se prične šolsko leto 1922/23 dne 14. septem-bra t. l. ob 8. z mašo. Vpisovanje učencev in učenek v I. in II. letniku se bo vršilo 12. in 13. septembra 1922. od 9. do 12. V prvi letnik se sprejemajo brez vsake preizkušnje tisti učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole ali meščansko šolo ali pripravljali razred dvorazredne trgo-vske šole in so vsaj 14 let stari. Razven te-ga se sprejemajo v I. letnik tudi učenci in učenke, ki so dovršili III. razred srednje šole ali VIII. razred ljudske šole ali drugi razred meščanske šole, ako so stari vsaj 14 let in napravijo izpit iz slovensčine, sr-bohrvaščine, nemščine, računstva, geometrije, zemljepisja, prirodopisa in fizike. Pri izkušnji se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobijo učenci v pripravljanih razre-du. V II. letnik se sprejemajo učenci in

učenke, ki so dovršili prvi letnik dvoraz-redne trgovske šole. Vpisnina znaša za I. in II. letnik 5 D., prispevek za učila 2,50 D. Šolnina znaša letno 150 D. in se mora pla-čati v dveh obrokih. K. vpisovanju naj se pri-nese krstni list in zadnje šolsko izpře-valo. Vpisuje se lahko tudi pismenim po-tom. Ponavljalni in sprejemni izpiti se vrše 12. in 13. septembra.

Razne stvari.

• Nova Sven Hedina ekspedicija. Dr. Sven Hedin pripravila šesto ekspedici-jo v Tibet. To pot ne namerava prodrati v Tibet skozi Indijo, ampak skozi Kitajsko. Priprave za ekspedicijo bodo končane me-seca januarja prihodnjega leta.

• Koliko vode potrebuje Praga? Praga v kritičnih dnevih suše zelo občuti pomanj-kanje vode, ki jo mestu dovaja edino le en vodovod. Po statističnih podatkih bi Praga v letnem času potrebovala dnevno na 100.000 m³ vode.

• Presenečen angleški zdravnik. Pra-vijo, da flegmatičnega, hladno računajočega Angleža nikdar in nikjer ne presenetijo še tako težki udarci usode življenja. Moč-no presenečen in razočaran pa je bil an-gleški zdravnik Dr. Walkins. Seznanil se je bil v pomorskem kopališču s kratotico, ki mu je imponirala po mirnosti in previdar-nosti. Sledila je zaroka. Pred poroka pa je kratotica še odpotovala v Afriko na svoje veleposestvo. Po dveh mesecih je s par-nikom prispela v Southampton. Zdravnik jo je koprneč pričakoval. Nevesta se mu je s parnika ljubko smehljala, a zdravnik je kmalu začel debelo gledati, ko mu je izvo-ljenka začela predstavljati svojih pet otrok. Bila je vdova!

• Nadloga kobilic. Radi vladajoče suše je po nekaterih alpskih deželah, tako na Korškem, opažati velikanske množice go-senic in kobilic, ki vse poljske pridelke uničujejo. Vremenski proroki napovedujejo, da so sedaj nastopila za Evropo leta kata-strofalne suše. Suha leta bodo trajala do leta 1930., nakar bodo sledila zelo mokra. Naši klerikanci bodo torej imeli dovolj sno-vi za zabavljanje proti državi in vladi, ki je proti suši, elementarnemu naravnemu pojavu, ravnotako brez moči, kakor sv. Peter v nebesih.

• Za vzgojitelja bivšega avstrijskega prestolonaslednika Otona je sporazumno z bivšo cesarico Zito in madžarsko vlado imenovan gimnazijski profesor v Raabu Aristid Kovacs, ki je odpotoval v Bilbao, kjer letuje bivša cesarica s svojimi otroci.

• Hindenburg na Bavarskem. Nemški vojni gromovnik Hindenburg je zadnje dne-ve počastil s svojim obiskom Bavarsko. Bavarski monarhisti so mu povsod priro-jali hrupne pozdrave. Hindenburg sam je v velikem spremstvu položil na monakov-skem pokopališču velik venec na kraljev-sko grobnico. Hindenburg nastopa povsod v maršalski nemški uniformi.

• Vzroki slepote v Združenih državah. Newyork (Jugoslovanski oddelček F. L. I. S.). Departement of Commerce je objavil rezultate preiskave o vzrokih slepote v zvezi z ljudskim štejem od leta 1920. Po ljudskem šteju je bilo tega leta 52.567 slepcev v Združenih Državah. Vlada je vsakemu posla izpraševalno polo; 40.913 izmed njih je povrnilo polo in od teh je 35.788 navelo vzrok svoje slepote. Od teh 35.788 slepih oseb je 13.816 (36%) navelo, da je slepota nastala vsled kake posebne bolezni na oči, kot je katarakt (siva mre-na) ali glaukoma (zeleni mrena); v 5623 slučajih (15%) so slepoto povzročile kake splošne bolezni, kot osepnice, vnetje mož-ganskih mren (meningitis) ali škrlatica. Ne-zgode so povzročile 5913 (16%) slučajev slepote. Med temi je bilo 1429 oseb, ki so zgubile vid vsled razstreliv ali orozja. Od bolezni na oči je največ slepote povzročil katarakt, namreč 4896 slučajev (13,7%); glaukoma prihaja za njim z 1932 slučaji (5,4%); oslabljenju očesnega živca je pri-pisati 1755 slučajev (4,9%). 1198 slučajev slepote (3,3%) je nastalo vsled očesne vne-tice pri otrocih. Da je sedaj veliko manj slučajev slepote radi tega vzroka, je raz-vidno tudi iz statistike o vpisanih učencih v šolah za slepce, ki izkazujejo, da je le 14,7% vpisanih v šolskem letu 1917/18 oslepelo radi »ophthalmia neonatorum« naproti 24,2% vpisanih v prejšnjih letih. To po-jevanje pripisuje se vporabi znanstvenih metod zdravljenja, posebno rabi kapljic srebrnega nitrata v oči deteta. Boj proti trakom tudi pokaže uspehe, ker so pri-javljeni le 3% slepote radi trakome napro-ti 5,2% v letu 1920.

Polzvedbe.

— Izgubil se je zlat obsek z briljan-tom v Spodnji Šiški od Planinske ceste do cerkve. Pošten najditelj naj ga odda proti dobri nagradi v Wolfovi ulici, manufak-tur-na trgovina, ali v Spodnji Šiški, Planinska cesta 273.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMEK,
Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Pisalne stroje
Underwood
Portable
The Rex & Co., Ljubljana. 6915

Poslano*

Da preprečim razno govorničenje po raznih zlobnih jezikih o mojem zakonskem stanu radi muneja zdravljenja v zdravili-šču, citirala bom na sodišče brezobzirno vsakega, ki bi in bo kaj slabega govoril napram meni, oziroma mojemu možu.

Anica Kavčič,
soproga mag. pis. nadoficijala.

* Za vsebino tega spisa je uredni-štvo odgovorno, kolikor določa zakon.

Poslano.*

Z ozirom na napad, ki je priobčen v »Jugoslaviji« od 24. avgusta pod naslovom: »Za varstvo naših obrtnikov« proti meni in moji tvrdki, se čutim primoranega javnosti sledeče pojasniti:

Moje podjetje je najstarejše te vrste v Ljubljani. Ustanovil je leta 1852. moj po-koini stric. Pri tej tvrdki se je izučilo več ljubljanskih, sedaj samostojnih kleparskih in krovskih mojstrov, in vedno smo imeli le

domačine za delavce, ki so bili z rednimi izjemami vsi slovenske narodnosti. Sam delujem že čez 30 let v Ljubljani, sem ljubljanski meščan in obrtnik, ki se ni nikoli vmešaval v politiko.

Vojaške službe med vojno nisem bil oproščen, ker radi starosti sploh nisem bil vpoklican, pač pa je moj najstarejši sin med vojno služil in je še po prevratu pod Jugo-slavijo najprej prostovoljno skozi šest me-secev ostal v vojaški službi (bil tudi na Ko-roškem), potem pa skozi eno leto aktivno služil v Zagrebu pri tehnični četi.

Očita se mi, da bi bil pred in med voj-no s pomočjo vojaških oblasti zaslužil te-žke stotisočake — resnica je pa drugačna. Po ukazu bivših avstrijskih vojaških obla-ster sem moral izvršiti zamenjavo bakrenih streh proti železnim in sem blago in me-ze izplačeval, dobil pa nisem pokritja niti mojih izdatkov.

Neupravičeno se mi očita, da bi bil do-bival dela kar pod roko; od stavbnega od-seka I. jugoslovenskega vsesokolskega zle-ta v Ljubljani sem bil povabljen, da stav-im ponudbo za vpeljavo vodovoda na te-lovadišče; odzval sem se in 24. maja dobil naročilo ter sem delo brez vsakršne re-klamacije izvršil. Isto se je zgodilo pri mo-jih delih za velesojem, za mestni magistrat in na Bledu pri kraljevskem gradu Suvo-boru. Ni moja navada, da bi lovil delo, marveč podajam odkrito svoje ponudbe, kakor to lahko napravi vsak moj konkurent, in ničesar ne stori, da bi škodoval drugim obrtnikom. Če pa dobim naročila, je to znak, da naročniki mojemu delu za-upajo, in to delstvo dokazuje, da moje delo ni slabše od konkurence. Naj še navedem, da nisem nikdar imel kaj opravič pri so-dišču radi slabega dela, pač pa sem bil mnogokrat povabljen za sodnega izvedenca v svoji stroki.

Mezdnega gibanja delavcev nisem nik-dar porabil v škodo obrtnikov, vedno pa sem bil za to, da se delavci pošteno pla-čajo.

To izjavo podajam javnosti v pojasnilo, v hodoče pa na take maščevalne napade sploh ne bom več odgovarjal.

Teodor Korn,

kleparski in krovski mojster in inštalater v Ljubljani.

* Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

Učenec

14 let star, s primerno šolsko naobrazbo se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. A. Sušnik, trgovina z železnino, Ljubljana, Zaloška cesta. 6842

Potporučnik

Dalmatince, išče kompletno meblirano sobo. Ponudbe pod „S 6878“ na upr. Slov. Naroda. 6878

Državni konceptni uradnik

vešč slov. in nem. stenografije in stro-jepisja, išče dela za popoldne. Ponudba pod „B. O. 6874“ na upravo Sloven. Naroda. 6874

Jšcem soproga!

Donise prosim do 10. septembra t. l. pod „Heureka“ 6907 na upravo Slov. Naroda. 6907

Kdo potrebuje delavce?

Ljubljanski odsek drž. kom. za delo ru-skih beguncev naznanja cenj. delodajal-cem, da ima na razpolago navadne de-lavce, kvalificirane delavce in specialiste raznih strok. Obratiti se je na naslov: Hotel „Sota“, soba 14. — Šef oddelka: E. Borisov-Morozov. 6873

Frizerka za dame

Dunajčanka, prvovrstna moč, želi mesto v Sloveniji, najraje v Mariboru. Ponudbe z navedbo pogojev pod „Prva moč 6872“ na upravo Slov. Naroda. 6872

Hišo

pripravno za trgovino ali mlin in žago ali pa tudi posestvo bi kupil mladenič trgovec. Event. bi se tudi priženil. Po-nudbe pod „Podjetnost 6911“ na upravo Slov. Naroda. 6911

Obnovite naročnino!

Avto pnevmatiko

v vseh velikostih nudi
Jugo-Avto, dr. z o. z.
Ljubljana, Poljanska c. 3.

Slike z naše rivijere.

Spisal Ivan Podržaj.

Cena 3 Din.

Dobiva se v „Narodni knji-garni“ in drugod.

+

Potrti globoke žalosti nazna-njamo vsem sorodnikom, pri-jateljem in znancem, da se je naša srčno ljubljena hčerka o-ziroma sestra

SAVICA

smoči ob 8. zvečer preselila v nebeške višave.

Pogreb se bo vršil 30. av-gusta 1922. ob 4. popoldne iz mrtvalnice dež. bolnice k Sv. Križu.

v Ljubljani (Slo), dne 28. avgusta 1922.

Žalajoča rodilna A. Gostilova.

Brez posebnega obvestila.

+

Po daljši mučni bolezni je preminula previdna s sv. za-kramenti dne 27. avgusta ob 4. uri zjutraj naša dobra teta

Frančiška Zakotnik

bivša trgovka v Celju.

Pogreb blagopokojnice se vrši 29. avgusta ob 4. uri po-poldne iz hiše Žalosti Celje 17 na okoliško pokopališče. Prip-ročamo jo v blag spomin!

Celje — Mesto pri Ljubljani, 28. avgusta 1922.

Žalajoča rodilna Fr. Suoj.

Dve prazni sobi

iščeta zakonska brez otrok. Ponudbe pod „V mestu 6879“ na upravo Slov. Naroda. 6879

Korespondent (kn)

prvovrstna moč, se sprejme takoj. Zahteva se nemščina, slovensčina, stro-jepis, stenografija. Ponudbe pod „Samo-stojnost 6880“ na upravo Slovenskega Naroda. 6880

Sprejme ta

se dva dijaka na hrano in stanovanje pri boljši rednini. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6888

Boljši gospod

išče za takoj v sredini mesta sobo s posebnim vhodom. Plačilo postranska stvar. Naslove pod „št. 6894“ na upravo Slov. Naroda. 6894

Motorno kolo

v prav dobrem stanju, črn žaket, dobro ohranjen, se proda. Blefweisova cesta 20, II. nadst. levo. 6871

Pozor!

Alič Ivan, livar, nima pravice prodajati moje lastnine, tudi nisem plačnica dol-gov, ki bi jih delal na moje ime.

Ana Alič, izžanska cesta 48.

Jšče se izurjen stenograf

vešč slovensčine in srbohrvaščine za 3. in 9. sept. Več se poizve v drogeriji Cvančara. 6877

Trgovska učenka

šestnajstletna deklica z dežele, s prav dobrimi spricvali osnovnih šol, želi vslopliti kot učenka v kakim manu-fakturni ali specijalni trgovini. Ponud-be na naslov: I. Leskovec, Ljublja-na, Sv. Petra cesta 14, I. nadst. p. g. Kos. 6840

Službe

kot vzgojiteljica, vezilja v mo-dernem salonu, pomoč gospo-dinji ali kaj primernega išče bodisi v mestu ali na deželi gospodinja, absolventka trg. tečaja, prav pridna in poštena, zna dobro šivati, zna vsa ročna dela in se obenem razume na vse go-spodinjstvo. Nastop lahko! Ponudbe pod „Dobra moč 6905“ na upravo Sloven. Naroda. 6905

Transportni

sodi

od 500 do 700 litrov se takoj dobi-vo v Zagrebu. Naslov pove Frano Fran-koš v državni žrebnari, Mesto pri Ljubljani. 6839

Proda se

otroški venciček, še malo rabljen. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6901

Prazno sobo

išče za takoj proti nagradi samec To-ne Jovnikar, Večna pot 3. 6914

Prejemalec za les

sposoben in zanesljiv, dobi trajno slu-žbo. — Ponudbe pod „Prejemalec lesa 6706“ na upravo Slov. Naroda. 6706

Meblovano sobo

ev. s hrano išče gospodinja, državna uradnica, če mogoče z uporabo klavirja za takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Soba“ poštno ležeče gl. p. 6895

Svetla prazna soba

v sredini mesta se išče v najem. Cena postranska stvar. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Prazna in svetla 6889“.

Zenitna ponudba.

Mlad železniški uradnik se želi poro-čiti z gospodnjo ali vdovo z majhnim premoženjem. Ponudbe s sliko pod „Bpdočnost 6913“ na upravo Sloven-skega Naroda. 6913

Radi selitve iz Ljubljano

oddam obit za izdelovanje perila in oblik. Pismene ponudbe pod „Obit 6759“ na upravo Slov. Naroda. 6759

Uvedenega zastopnika

za Slovenijo proti visoki proviziji išče za takoj „IODES“, tvornica kemičnih izdelkov, Tacen pri Ljubljani. Uspeh z jamčen. Ponudbe direktno. 6881

Izkušen

strojnik

popolnoma izvežban pri električnih stro-jih, se sprejme v Tovarni za kilej v Ljubljani. 6839

Sukno

za promenaadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skabernč Ljubljana

izšem meblirano sobo

s porabo kopalnice z dvema poste-ljama čim preje. Ponudbe pod šifro „Soba 6903“ na anončno in reklamno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kon-gresni trg. 6903

Klavir

(Fügel) dobro ohranjen se ceno pro-da. Poizve se: Sv. Petra cesta 13, I. nadst. od 6 ure dalje. 6718

Gospodična išče službo

pri kakem podjetju ali odvetniku. Gre brezplačno 1 mesec ali dva. Večja je nemškega in slovenskega jezika, steno-grafije in strojepisja. — Ponudbe pod „Vestnost 6707“ na upravo Sl. Nar. 6707

Trije mlajši dijaki

oz. dijakinje se sprejmejo v popolno oskrbo. Kongresni trg št. 3, II. nadst. 6710

Trgovski pomočnik

železninar in vajenec se takoj sprejmeta pri Erjavcu & Turk, Ljubljana. 6796

Šamotna opeka

500 kom. za notranjo obzidavo apnenice se dobi po nizki ceni pri Fr. Lipahu v Dobrunjah, p. Sp. Hrušica pri Ljubljani. 6781

Izurjena šivilja

za krojenje bluz in oblek (po možnosti tudi perila) se sprejme takoj proti dobri plači. Mora biti popolnoma sa-mostojna. Ponudbe z navedbo prakse in zahtevno plače pod „Samostojna moč 1050-6752“ na upravo Sloven. Naroda. 6752

Parcela

v bližini Tivolija se ugodno proda. Po-nudbe pod „Zračno 6741“ na upravo Slov. Naroda. 6741

Bukova drva kupim

če lepa, suha, vagon in več Pismene ponudbe na poštni predal št. 27, Ljubljana. 6763

Dražba.

Dne 1. septembra ob 9. zjutraj bo pro-stovoljna javna dražba na Do-mobranci cesti 1. na dvorišču. Prodajal se bo pisalni stroj, železna bled-gajna štev. 3, rezni trgovski pult, štalaze, stoli in 3 pisalne mize. 6844

Proda se dobro ohranjeno

motorno kolo

znamke „Neckarsulin“ in pisalni stroj

znamke „Utima“ s potnim hročgom, za skupno ceno 22.000.— Kron. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6757

Jšcem

Prazno mesečno sobo. Ponudbe pod „Takoj 6847“ na upravo Sloven. Naroda. 6847

Kupujem

trdi in mehki rezani in tesani les. Pismene ponudbe z navedbo dimenzij, količine in cene, oddaja postaja, na firmo Franjo Vehovar, tovarna po-hišstva in lesna trgovina, Celje. 6746

Sprejme se

KONTORISTINJA zmožna popolnoma samostojnega knji-govodstva ter slov. in nemške kores-pondence. Ozira se samo na prvovrstno moč. Oferte pod „Samostojno knji-go-vodstvo 6556“ na upr. Sl. Nar. 6556

Trstje

(Štukature za stro-pe izdelujem z naj modernimi stroji in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.

Jos. R. Puh,

Ljubljana, Gradaška ulica 22

TELEFON ŠT. 513. 5965

Oset Andrej

Maribor

Aleksandrova cesta 57, telefon 88. Ve-letrgovina sena, slame, drv, koruze, ovsa, adja itd. Brzjavlj OSET ANDRE

Vezilja

za žansko perilo sprejme delo na dom.
Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6837

Dva žagarja

ščeta službe kot gaterista ali pa na
navadni jarem. Naslov: poštoležeče
št. 45, Kamnik. 6906

Dijakinja

išče tedno sobo s hrano ali tudi brez
nje. Ponudbe pod „Poštni predal, Topli-
ce pri Novem mestu“. 6754

Proda se stroj

za gumbnice, lahko tudi na električen
pogon. Naslov pove uprava Slovenskega
Naroda. 6758

Mesečno sobo

išče soliden uradnik. Ponudbe pod
„Soba 12-6742“ na upravo Slovenskega
Naroda. 6742

Proda se vredno poselitve

5 postelj, 2 omari, mize, stoli in ku-
hinjska oprema. Rimoka cesta 18, II. nad-
stropje, levo. 6735

Proda se

mlajša pritična hiša, podobna
vili. Stanovanje prost. Pralnik je pri
Alojziju Čehu, Rožna dolina 222.
pri Ljubljani. 6738

Blago za prevleko divanov in drugega
pohištva v veliki izbiri, dalje različno
platno in jute za tapetiranje,
I. I. d. priporočila tvrdka

A. & E. Škaberne Ljubljana
Mestni trg 19

Javna dražba posestva

obstoječega iz velike enonadstropne
trgovske hiše z lokalom, skladišči, zi-
danim hlevom, kupo, svinjaki; stano-
vanje 8 sob, kuhinja, klet in vse pritlik-
line za izključno ceno 130.000 K. Dražba
se bo vršila na licu mesta v sredo, dne
30. t. m. ob pol 11. v Kamni gorici 36.
Vsa pojasnila daje županstvo v Kamni
gorici. 6756

Trg. nabražena gospodična

z dobrimi spricvali kontoristinja, želi
mesta prodajalke v večji manufak-
turni trgovini, da se priči samostojno
voditi trgovino. Vajena je tudi pisar-
niških poslov ter strojeplaja. Nastopi
lahko takoj in sicer najraje v kakem
mestu na Hrvaškem. Ponudbe pod „Slo-
venka 6786“ na upravo Slov. Naroda. 6786

Mirna stranka

brez otrok išče stanovanje s 3 sobami,
kuhinja, kopalno sobo in pritlikinami v
novi hiši za mesec november. Na-
jemnina se plača takoj za celo leto na-
prej. Ponudbe pod „Nova hiša 148-6787“
na upravo Slov. Naroda. 6787

Lesni trgovci!

Posestvo na Kranjskem, v bližini No-
vega mesta, v obsegu pribl. 27 ha, po-
lovcia gozd, vsekozi sečno rastoče le-
sove, druga polovica njive, vinogradi,
sadni vrtni in senožeči, se prodaja skupaj
ali pa v delih. Vprašanja je nasloviti
na gospoda Viljem Gebauerja, nadar-
telja. Smilci, pošta Novo mesto, Do-
lenjska. 6828

Izurnjen knjigovodja

bilanclist se priporoča za popoldan-
sko službo. Ponudbe pod „Popoldan
6725“ na upravo Slov. Naroda. 6725

Posojila Din 150.000

se išče proti prvi vknjižbi na posestvo
z gostilno in trgovino mešanega blaga.
Zamenja se tudi za hišo v mestu ali se
proda. Naslov pove upravnštvo Sloven.
Naroda. 6826

Dva mirna obrtnika

srednje starosti iščeta mirno stanovanje,
ako mogoče tudi hrano pri navadni dru-
dini. Plačava po dogovoru. Ponudbe
pod „Obrtnika 6800“ na upravo Slov.
Naroda. 6800

Vrtnarica ali učiteljica

s perfektno francoščino in pripomočjo
pri klavirju k solo obiskujočim otro-
kom (7—11 let) se išče do 15. sept.
Ponudbe s sliko in zahtevo plače na
gospo Etze Werner, Sisk pri Za-
grebu. 6823

Meblovana soba

s souporabo kuhinje se odda, po dogo-
voru eventualno tudi prodaja. Istotam
gramofon na prodaj. Naslov pove upr.
Slov. Naroda. 6799

Zenitna ponudba.

Podjeten trgovec v starosti 25 let, z
milijonskim premoženjem ter industr.
obratom, bi se rad v svrhu poznej-
še prireditve seznanil z intel. go-
spodčin, ki ima kako posestvo na
prometnem kraju. Gospodčine, ki raz-
polagajo tudi z manjšim premoženjem
ter imajo veselje do kakega podjetja,
niso izključene. Le resne ponudbe s
sliko pod „Industrija“, pošto ležeče
Ljubljana, glavna pošta. 6890

Išče se družabnik oziroma delavodja

s kapitalom približno 250.000 kron, z
osebim sodelovanjem na parni pilani
(Zag.). Pri strojih ter v lesni stroki iz-
urnjeni interesi imajo prednost. Po-
nudbe pod „Ugodna prilika 6888“ na
upravo Slov. Naroda. 6888

Vsako množino bukovih drv

klantih, 1 m dolgih, kupi trvdka Pater-
nost & Remio, Ljubljana, Slomškova
ulica 11, na katero je poslati ponudbe.
Brzjaviti: „Parem“, telefon 589. 6804

ZASTOPNIKE iščemo

za Ljubljano in okolico za našo zmnožno
dunajsko tovarno in veletrgovino elek-
tričnih in elektrotehničnih predmetov.
Samo pridni gospodje, kateri so zmnožno
nemškega jezika v govoru in pisavi —
kristjani — naj se blagovolijo ponuditi
s sliko pod „Tehnelektro 6829“ na upr.
Slov. Naroda. 6829

Avtomobile kolesa, motorje pnevmatiko vseh vrst olje - bencin

in druge potrebščine ima vedno v zalogi
F. Florjančič
Ljubljana.

PERILO

za dame, gospode in deco,
oprema za nevrojenke
po najnižjih cenah pri:
A. ŠINKOVIC nasl.
K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

VSI STROJI KOVINE MOTORJI

Acetilenska in
ELEKTRIČNA razsvetljava
Vedno veliko skladišče vseh navedenih potrebščin.

II. Ljubljanski velesojem, paviljon H števil. 337.

za obdelavo železa, kovin, lesa in pločevine; stiskalnice,
aparati za autogensko varenje,
vseh vrst, kakor za strojna ležišča, tiskarne, angleški
olj, olj in „Tinol“ — pasta za lotanje, svinčene ceri itd.
vseh vrst. Stabilni in prevozniki bencinski motorji, pre-
vozne motor. cirkularne žage, motorji za sirovo olje itd.

avtomobilov, električni pogonski izpu-
stilci za avtomobile, rudarske svetiljke

II. Ljubljanski velesojem, paviljon H števil. 337.

Lastpina in tisk „Narodne tiskarne.“

Iščem kompanjona

za lesno industrijo na Gorenjskem. Le resne po-
nudbe pod „Lesna industrija 6776“ na upr. Slov. Nar.

Dražba.

Gospodarski odbor podobčine Grahovo pri Cerknici in ob-
nem dražbeni odbor za zgradbo novega vodovoda za vas Grahovo
bosta v nedeljo 10. septembra t. l. popoldne ob 2. uri potom javne
zmanjševalne dražbe oddala zgradbo vodovoda pri načelniku go-
spodarskega in gradbenega odbora v Grahovem. — Načrt in
proračun je razpoložen pri načelniku na vpogled. — Vsi pogoji
se izvedo pri načelniku in pa pred začetkom dražbe.

Crkvenica

Hotel Therapija

Casino (Cerce) Prive

Sa svim atrakcijama francuske Riviere

otvoreno dnevno

Potanje upute daje Uprava Cercle des Entrangres, Crkvenica 6030

JAMSKI LES

smrekov ali jelkov 3—7 m
dolžine, 12—24 cm srednje
debeline kupi franko va-
gon kranjskih postaj vsako
množino: Sentjanski premo-
govnik, Krmelj, Dolenjsko.

Najzanimivejše

ljubljanskega velesojem bode brez dvoma
oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, naj-
lepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

Šivalnih strojev

dosedaj iznašla in preiskusila,
razstavi strojna turdka

SINGER - ŠIVALNI STROJI

Bourne & Co.

v svojih paviljoni. Na ogled postavljene najmodernejše

šivalne stroje bo gonila električna sila

kar prihrani čas in denar

To ni življensko vprašanje samo tvornice marveč velja dan-
danes prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesle več koristi in zabave kot
vse senzacionalne kino-predstave!

Poziv

na upis akcija Privredne Banke za
Južno Srbiju, Skopje.

Gospodin Ministar Trgovine i Industrije svojim rešenjem od
1. Junija o. g. pod Br. 2226., odobrio je osnivanje Privredne
Banke za Južno Srbiju u Skoplju sa kapitalom od 3.000.000 Dina-
ra, podeljen u 15.000 akcija po 200 Dinara, koje će glasiti na
ime i donosioca.

Zadatak je ovaj Banci, da organizacijom sopstvenoga kapi-
tala i sticanjem kredita unapređuje sve privredne grane kao: tr-
govinu, industriju, zanate, poljoprivredu i t. d., davanjem kredita,
osnivanjem i organizovanjem preduzeća i sudešovanjem u takvim
i sličnim preduzećima, a uz to će se baviti i ostalima bankarski-
ma poslovima.

Pri upisu polaže se 20% od nominalne vrednosti za svaku
upisanu akciju i 20 Dinara po akciji na ime osnivačkih troškova.
Ostatak će se uplatiti u roku od godine dana, a u ratama, koje
će Upravni Odbor odrediti.

Upis traje do 30. Septembra ove godine, a uplate polažu se
u Skoplju na Bančinoj blagajni, u ulici Br. 14. i Br. 1., telefon Br.
102., ili poštom i kod ovlašćenih poverenika.

Osnivački Odbor zadržava pravo podele akcija u svakom
pogledu, a naročito da se njihov broj preuipiše.

Osnivački Odbor.

Prodaja konj.

V sredo 30. t. m. se bode prodajalo v Ljubljani v Trnovem,
v Nušakovi vojašnici na javni dražbi 49 konj, došlih na račun
vojne odškodnine iz Nmčije. Pogoji prodaje se razglase pred
začetkom dražbe.

Ljubljana, dne 28. avgusta 1922.
Komisija za prodajo stoke dobivene od neprijateljskih
država pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani.

Ali ste že okusili „LUKUL“??

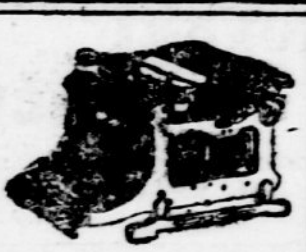
Naš prvi, edini domači juhini izvleček
(zabela), kateri prekosi vsled iz-
datnosti okusa in cene vse druge izdelke.

Izdeluje: „LUKUL“, družba z o. z.
Ljubljana.

Zahtevajte v vseh trgovinah! Ne pođilajte našega denarja v tujino!

Ant. Rud. Legat

MARIBOR,
Slovenska ul. 7, telef. 100.

Prva špeciialna trgovina s pisalnimi stroji in pisar. potrebščinami.

Samoprodaja pisalnega stroja „CONTINENTAL“
razmnoževalnega aparata „RAPAX“, luknjača „VELOMA“ (Loch-
apdarat) in urejevalca pisem sistem „INDUS“.

Lastna delavnica za popravila pisal. strojev vseh vrst.

Ljubljanski velesojem paviljon H, koja 291.

Industrijalci.

imade raspoloživih 500 HP

koje želi dati industrijama u zakup. Radničko pitanje povoljno
zemljišta za industriju nalaze se u samome mjestu. Sve
poblize upute kod uprave d. d. „Zeleni Vir“ v Skradu.

Hidrocentrala d. d. „Zeleni Vir“ v Skradu na
željezničkoj pruzi Zagreb—Sušak

TEHNIKA k. d., Zagreb

HATZOVA ULICA 25

VSI STROJI
KOVINE
MOTORJI

Acetilenska in
ELEKTRIČNA razsvetljava

Vedno veliko skladišče vseh navedenih potrebščin.

II. Ljubljanski velesojem, paviljon H števil. 337.

Lastpina in tisk „Narodne tiskarne.“